Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

...найй 1921 оной ...бриин 21-һээ гарана | № 247 (14358) | 1976 оной октябриин 20, среда | Сэн 2 мүнгэн.

Социалис оронуудай арадуудта аха дүүгэй амар мэндэ! Уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин агуухэ түүхэтэ туйлалта, империализмда эсэргүү тэмсэлэй шиидхэхы хүсэн, эб найрамдалай, демократиин ба социальна дэбжэлтын түшэг тулгуури — дэлхэйн социалис байгуулалта улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

(Агуухэ Октябриин Социалис революциин 59 жэлэй ойдо зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан уряануудһаа).

СОВЕТ-МОНГОЛ АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААН УЛАМ БЭХИЖЭГ ЛЭ!

...БАНАЙ ХЭРЭГЭЭР, ХАНИ ЁҺООР АЙЛШАЛЖА ЕРЭБЭ

...СС-эй ЦК-гай, СССР-эй ...Советэй Президиу... Советскэ правительст... уряалаар Монголой ...революционно пар... Центральна Комитедэй ... секретарь, МНР Арадай Ехэ ху... Президиумэй Тү...шэ Юмжагийн Це... толгойлогшотой Мон... Арадай Республикын ... правительственна ...ши албанай хэрэгээр, ...оо Москвада октяб... 18-да айлшалжа ерэбэ.

...голой Арадай Респуб... Советскэ Союзай гүрэнүүдэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ самолёдой дэргэдэ нүхэр Цеденбалые, делегациин гэшүүдые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ф. Д. Кулаков, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев болон бусад тушаалта нюурнууд халуунаар, үнэн зүрхэнһөө амаршалаа.

Тэндэхи талмай дээрэ гурбан түрэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа. Хүндэлэлэй харуулай начальник Ю. Цеденбалда рапорт үгөө. МНР-эй, СССР-эй гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө. Нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. Цеденбал совет сэрэгшэдэй жагсаалай урдуур ябажа гараа.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. Цеденбал, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх мотоциклистнүүдэй хүндэлэлэй эскортоор үдэшэгдэн, Кремль тээшэ ошобо Монголой Арадай Республикын, Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн, монгол ба ород хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн амаршалгын транспарантнуудаар гоёогдоһон түб хотын аэропортдо, үйлсэ, талмайнуудаар зогсоһон олон мянган москвагайхид совет болон монгол хүтэлбэрилэгшэдые халуунаар амаршалаа.

(ТАСС).

...ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ, АХА ДҮҮ ЁҺОНОЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

...НРП-гэй ЦК-гай нэгэдэ... секретарь, МНР-эй Ар... Ехэ хуралай Президиу... Түрүүлэгшэ Ю. Цеден... толгойлогшотой МНР-эй ...но - правительственна ...иин хүндэлэлдэ ...эй Центральна Коми... СССР-эй Верховно Со... Президиум, СССР-эй правительство октябриин 18-да Кремлиин Ехэ ордон соо обед хээ.

Обед дээрэ совет талаһаа нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорный, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, Б. Н. Пономарёв, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшын, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй Верховно Советэй палатануудай түрүүлэгшэнэр, министрнүүд болон бусад тушаалта нюурнууд байлсаа.

Обед дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлээ.

Аэродром дээрэ болоһон уулзалгын үедэ. (Фототелеграфаар абтаба).

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

...дэтэ нүхэр Цеденбал!

...дэтэ нүхэдүүд, хани-...

...эйн коммунис болон ...ришэнэй хүдэлөөнэй ... ехэ ажал ябуулагша, ... Монголой шалгарма ... шууд сэхэ ...ст нүхэр Це... толгойлогшотой Мон... Арадай Республикын ...но - правительственна ...ациие Москва, тэрээн... хамта манай бүхы орон ...баясхалантайгаар, үнэн ...һөө угтажа байна. ... монгол ханинарта ...гээр Айлшалыт гэ... сэдьхэлһээ хэлэнэ.

...дэр зэргэтэ Монголой ...ациие КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй ... Советэй Президиу... Советскэ правительс... үмэнэһөө амаршалха...аа, хүндэтэ нүхэдүүд, ... айлшалжа ерэһэн ... совет-монгол хани ха...анда бүри үргэн ехэ ... боломжо нээжэ үгэхэ, ... харилсаа холбооե бү...лаһаань хүгжөөхэ ша... замуудые гаргажа ... совет болон монгол ...үдай саашадаа бүри ... дүүрэлхэ ябадалые хан...нэ батаар этигэжэ бай... мэдүүлхые хүсэнэб.

...дэтэ Монголтой проле... социалис Россиин дай... союзай мүндэлһэн ... хойшо үсөөн бэшэ ...лтанууд, агууехэ хү...танууд болоо. Зүгөөр ... харилсаанууд тушаа ... болоо һаа, нэгэ шэн... хубилаагүй юм. Гэбэл бэе бэедээ гүнзэгыгөөр этигэхэ шэнжэ шанар хубилаагүй. Энээнэй эшэ үндэһэн хадаа Владимир Ильич Ленинэй Монголой революционно делегацитай, Сүхэ-Баатартай уулзаһан түүхэтэ уулзалга мүн болоно. Энэ этигэл найдабари болбол манай партинуудай интернационалис политикын, бэе бэеынгээ эрилтэ хэрэглэмжэдэ нүхэр ёһоор манай хандаһанай сэхэ үрэ дүнгүүдынь мүн. Монгол орон Совет ороной үнинэй хани юм. Совет-монгол хани барисаанай бүхы түүхын туршада манай харилсаа холбоонууд үнэхөөрөө үнэн сэдьхэлэй үнэн сэхэ, аха дүүгэй шэнжэтэй байгаа. Энээгээр омогорхожо болохо байна.

1974 ондо Совет ороной партийно - правительственна делегациин Монголдо айлшалжа ошоһон ушар манай партинуудай, оронуудай нягта хани харилсаае хүгжөөлгын шухала шата болоо гэжэ бидэнэр бүгэдөөрэн зүбшөөнэбди. Тиихэдэ хамтаараа батлаһан хэлсээмнай шууд сэхээр бэелүүлэгдэжэ байна.

Мүнөө бидэнийе һонирхуулдаг асуудалнуудые зүбшэхын тула дахинаа уулзабабди. Совет-монгол заншалта хани харилсаа хүгжөөхэ талаар КПСС-эй XXV съездын, МНРП-гэй XVII съездын тобшололнуудые хэрэг дээрэнь тодорхойлхо тухай эндэ хэлэгдэбэ. Тиин хөөрэлдөөнэй гол зорилго гэбэл, манай холбоо барисаае гүнзэгыруулгын түхэл янзыень, онол аргые хамтаараа хараалха, тодорхойлхо ябадал болоно. Тиигэжэ энэ харилсаа холбоон хадаа манай урда табигдаһан социально-политическэ, экономическа холын хараатай зорилгонуудай эрилтэнүүдтэ харюусаха ёһотой болоно.

Үнгэрһэн табан жэл аха дүү Монголой бүхы түүхэдэ эгээн амжалтатай байгаа гэжэ баяртайгаар тэмдэглэе: национальна олзо доходой бүхы ургалтань энээнэй урда тээхи арбан жэлэй туршада абтаһан ургалтатай адли байгаа. Энэ хадаа хүдэлмэришэн ангиин, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлэй ургаһаниие, ажалша малшадай шэн габьяата ажалые, мүн монгол коммунистнуудай хэһэн политическэ, эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри харуулна. Манай министерствэнүүдэй, албан зургаануудай хоорондо сэхэ холбоо барисаа байгуулга, табан жэлэй түсэбһөө гадна, мүн арадай ажахын жэлэй түсэбүүдые таарулан табилга, бүхы 18 аймагуудай партийна организацинуудай ба Советскэ республиканууд, хизаарнууд болон областьнуудай партийна организацинуудтай байгуулһан ажал хэрэгэй бата бэхи холбоо барисаанууд һайн үүргэ дүүргээ гэжэ хэлээ һаа, хамтын һаналые тодорхойлхо байнаб гэжэ һананаб. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, манай хани харилсаанай бодото байдалда мүндэлһэн бүхы шэнэ юумэн һайн үүргэ дүүргээ. Энэ хараа шугамые саашадаа шууд сэхээр бэелүүлхэ хэрэгтэй. Энэ талаар бидэнэр монгол нүхэдые дэмжэнэбди.

Феодализмһаа социалис шэнэ байдалда алхан ороһон Арадай Монгол орон мүнөө түүхын, политическэ туйлан ехэ удха шанартай зорилго шиидхэжэ байна. Социализмын материально-техническэ үндэһэ һуурииие байгуулжа дүүргэхэеэ байхадаа, тэрэ социалис бусад оронуудай хүгжэлтын хэмжээндэ өөрынгөө хүгжэлтын хэмжээ хүргэхэ гэжэ оролдоно. Эдэ түсэбүүдые бэелүүлгэдэнь монгол аха дүүнэртээ бидэнэр туһаламжа хүргэнэбди, хүргэхэшьебди.

Дархан хотын байгуулагдажа байһан жараад онуудые һананабди. Тэрэ сагта энэ хадаа тон томо барилга мүн байгаа. Мүнөө Эрдэнэт гэжэ зэдэй ба молибденэй гигантые барилга дээрэ Дарханда табан жэлэй туршада ашаглагдадаг мүнгэ зөөри нэгэ жэлэй туршада ашаглагдана. Арадай Монголой зохёон байгуулхы арга боломжын ургаһанай, манай хамтын ажалай шэнэ хүгжэлтые, совет-монгол хани харилсаанай гол шэнэ хэмжээе гансахан энэ баримта элеэр гэршэлнэ.

Мүнөө үедэ Монгол орондо Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар индустриальна болон хүдөөгэй һалбарида хэдэн арбаад зуугаад барилганууд хэгдэнэ, гэр байра олоор баригдана, соёл культурын, элүүрые хамгаалгын шэнэ гуламтанууд байгуулагдана. Совет-монгол экономическа хани харилсаанай хэмжээн ойрын жэлнүүдэй туршада хоёр дахин ехэ болохо. Тиимэ дээрэһээ хани харилсаанай ашаг үрые дээшэлүүлхэ, тэрэнэй үрэ дүнгүүдые ехэ болгохо гэхэ мэтэ асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ түрүүшын ээлжээндэ табигдаха байһаниинь ойлгосотой ааб даа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро социалис оронуудтай Советскэ Союзай байгуулһан харилсаае саг үргэлжын анхарал дороо байлгадаг юм. Тусхайлбал, монгол ханинартай ажал хэрэгээр холбоотой байдаг совет организацинуудай ажал ябуулгын хойноһоо саг үргэлжын хинал та бэелүүлжэ байдаг юм. Бүхы мүнгэ зөөриие, нөөсэ арга боломжые ашагтайгаар хэрэглэхэ тухай саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргаха, ажал ябуулгаяа зүбөөр тааралдуулан бэелүүлхые туйлаха шухала. Манай хүдэлмэриин дэлисэ хоер(?) талын гү, али социалис экономическа интеграциин хамтын программын талааршье бэелүүлэгдэдэг манай хүдэлмэриин дэлисэ иимэ эрилтэ табина.

Ниитын ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, ажалай журамые бэхижүүлхэ, социалис байгуулалтын түрүү дүй дүршэлые шудалха талаар Монголой Арадай революционно партиин бэелүүлдэг хэмжээнүүдые бидэнэр бүрин дэмжэнэбди гэжэ онсолон тэмдэглэхые хүсэнэб. Энэ хадаа арадай материальна байдалые хэлбэришэгүйгөөр пайжаруулжа байха, хараалһан бүхы юумээ бэелүүлжэ байха гансал зүб зам мүн.

Манай хөөрэлдөөнүүд дээрэ гадаадын политическэ асуудалнууд зүбшэгдэнэ. Уласхоорондын оршон байдал хубилжа байдаг юм. Мүнөөдэр иимэ байтараа, үглөөдэр ондоо болоод байха. Теэд манай хамтын һанамжаар, гол шэглэлынь хадаа түгшүүрилтэ байдалай һуларалга болоно. Энэ ушар арадуудай гүнзэгы эрилтэдэ харюусана, тиин энэ хэрэгһээ гадаа талада байдаг гү, али энэ һуларалгада эсэргүүсэдэг хүсэнүүд ерээдүйе хаража шадахагүй юм. Энээниие политическэ байдал тодорхойгоор гэршэлнэ.

Бидэнэр тушаа хэлэхэ болоо һаа, XXV съездын зохеоһон эб найрамдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программые бүхы талаһаань бэелүүлхые оролдосотойгоор туйлаһабди. Мүнөөдэрэй энэ уулзалган дээрэ эб найрамдалай, демократиин, национальна талаараа бэеэ даанхай байдалай, социализмын һарюул һайхан үг зорилгын түлөө социалис оронуудай хамтын тэмсэлдэ Монголой Арадай Республикын оруулжа байһан хубитыень зүбөөр сэгнэхэ хүсэл манда түрэнэ.

Монгол орон — манай союзник мүн. Тэрэ хадаа социалис гүрэнүүдэй ехэ бүлын гэшүүн, тиин тэрэнэй нэрэ хүндэ, тэрэнэй аюулгүйгөөр оршон байха баталалынь бата бэхи юм. 1966 ондо бидэнэрэй баталһан совет-монгол договор манай оронуудай, арадуудай аша туһада, бүхыдөө эб найрамдалай аша туһада һайнаар алба хэнэ гэжэ тэмдэглэхэ эрхэтэйбди.

Мэдээжэ шалтагаанаар, бидэнэр Азиин асуудалнуудта, тэрэ тоодо эгээн орёо асуудалнуудта онсо анхарал хандуулнабди. Тэдэ асуудалнуудые шиидхэхэ арга бии гү? Бии гэжэ этигэнэбди. Харилсаагаа имагтал тэсэмгэйгээр, хүршэнэр байха гэл ёһонуудые үндэһэлэн, удаа дараалан байгуулха, али тэгшэ эрхые, бусад гүрэнүүдэй бэеэ даанхай байдалые бодото дээрэнь хүндэлхэ, урагшаа хаража ябаха, таарамжатай хөөрэлдөө хэхэ хэрэгтэй. Иимэ хараа бодол баримталдаг орон бүхэн манай ойлгомжо, дэмжэлгэдэ хүртэхэ байһанаа найдажа болохо байна. Иимэ хараа бодол Азиин бүхы гүрэнүүдэй аша туһада, бүхы дэлхэйн дээрэхи эб найрамдалай аша туһада харюусаха байна.

Хүндэтэ монгол нүхэдүүд! Таанар нүгөөдэр орон соогуурнай айлшалхат, Казахстан, Новосибирск ошохот. Арбадахи табан жэлэй түсэбэй зорилгонуудые дүүргэхэ талаар совет хүнүүдэй ехэ дэбжэлтэтэйгээр, эршэ хүсэтэйгөөр хүдэлжэ байһые, съездын хараалһан бүхы юумые дүүргэхын тула манай партийна, совет органуудай оролдосотойгоор хүдэлжэ байһые харахат. Бидэнэр ехэ баяртайбди. Мүн монгол аха дүүнэртээ совет хүнүүдэй аха дүүгэй халуун талархалые сэхэ харахат.

Сэдьхэлэй иимэ мэдэрэлтэйгээр хундага үргэхэмни гэбэл:

манай хани, союзник болохо монгол арадай түлөө!

Монгол газар дээрэ социализмын шэнэ илалтанууд тээшэ зам гаргажа байһан Монголой Арадай революционно партиин түлөө!

Совет-монгол эбдэршэгүй хани барисаанай түлөө, манай социалис хани харилсаанай түлөө!

Цеденбалай, Батмунхын болон манай монгол бүхы ханинарай элүүр энхын түлөө!

Нүхэдүүд, танай элүүр энхын түлөө!

△ ▽ □

Нүхэр Цеденбал харюугай үгэ хэлээ.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

Улаан-Үдын Ленинэй ор... мяха-консервын ком... консервэ хэдэг за... коллектив Агууехэ Ок... социалис революциин ... жэлэй ойе ажалай ...гээр угтаха гэһэн ...нгоор социалис ... абаад, улам шангаар ...нэ. Залуу хүдэлмэришэд Света Цыдыпылова, Алла Яковлева гэгшэд халаа найнгаа даабари 10—15 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, һайн шанартай продукци ехээр гаргана.

Заводой хүдэлмэришэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэнгээр хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн гарһаа) колбаса хэдэг заводой залуу хүдэлмэришэд С. Цыдыпылова, А. Яковлева гэгшэд ажалдаа.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

У К А З

НҮХЭР А. Р. ПОТЕПАЛОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын партийна, совет органуудта удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин министр нүхэр **Потепалов** Александр Романовичые Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Советүүдэй байшан
1976 оной октябриин 19

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

У К А З

НҮХЭР П. Б. БАРДОНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын совет органуудта ба прокуратурын органуудта удаан саг соо эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан Буряадай АССР-эй прокуророй орлогшо нүхэр **Бардонов** Пётр Бадлаевичые Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Советүүдэй байшан.
1976 оной октябриин 19.

ЭРДЭМТЭДЭЙ НЬҮҮДЭЛ СЕССИ

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай конференц-зал соо СССР-эй Наукануудай академиин неорганическа химиин Научна советэй нүүдэл сесси нээгдэбэ. Молибден-вольфрамай хэбтэшые шанаржуулха асуудал эндэ хэлсэгдэбэ.

Неорганическа химиин Научна советэй түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Наукануудай академиин физическэ химиин институдай директор, академик В. И. Спицын нүүдэл энэ сессиие толгойлно. Москва, Новосибирск, Киев, Эрхүү городуудай, Таджикистанай, Кабардино-Балкариин научна эмхи зургаанууудай, гол институдуудай, университедүүдэй элитэ эрдэмтэд, Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудай лауреадууд түс сессиин хүдэлмэридэ хабаадана.

Оролтын хуряангы үгэ хэлээд, «Молибден ба вольфрамай химиие шэнжэлэлгэ ургэдхэхэ тухай» элидхэл академик В. И. Спицын хэбэ. Республика дотор молибден-вольфрамай хэбтэшэ тодорхойлон ехэ болгохо арга боломжо ба зорилгонууд тухайда Буряадай геологическа управлениин хэдэ хэдэн эрдэмтэд хөөрэһэн байна. Мүн молибден ба вольфрамай нэгэдэлнүүд тухай химиин эрдэмэй кандидат, Москвагай гүрэнэй университедэй багша Н. А. Субботина, Буряадай естественнэ институдай хэдэ хэдэн эрдэмтэд элидхэлнүүдые хээ.

Манай республикада иимэ хуралдаанай болоһо байһан ушар хадаа Буряад ороной байгаалиин баялигаар тон ехэ байһые, Совет засагай жэлнүүдтэ, илангаяа һүүлэй арбан жэлэй туршада промышленна томо баазын байгуулагдаһые, тэдэниие болбосоруулдаг болоһые, химиин улам хүгжэһые гэршэлнэ бшуу.

Закаменск городто Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадта научна сессиин хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Сессиин хүдэлмэри октябриин 22 болотор үргэлжэлхэ.

Э. УЛАНОВ.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛБЭ

Жэл бүри үндэр баян ургаса ургуулдаг Хяагтын аймагай «Родина» колхоз арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй таряа хуряажа дүүргэбэ. Бүхы тарилгынгаа гектар бүриһөө дундаа зэргээр 18—20 центнер гэхэ гү, али бүхыдөө 108 мянган центнер ороохо хуряагаа. Колхозой таряашад гүрэндөө 24 мянган центнер таряа худалдаха түсэбөө үлүүлжэ, 28 мянган центнер эрхим шанартан таряа Эхэ оронойнгоо амбаарта оруулба.

Таряа хуряалга дээрэ механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөн эмхитэй һайнаар үнгэргэгдөө. Залуу комбайнер Николай Сергеевич Алимасов 7 мянган центнер ороохо сохижо, колхоз соогоо түрүү һуурида гараһан байна.

Мүн ерэхэ жэлэй баян ургасын үндэһэ һуури болохо намарай һаар хахалха түсэб 100 гектараар үлүүлэгдэбэ.

И. СТЕПАНОВ,
колхозой парторганизациин секретарь.

Х ТАБАН ЖЭЛ: АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ АРЮУН ЖЭШЭЭ

Тээмэндэ Казахстанда болоhон партийно-ажахын эдэбхитэдэй зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мүн Франциин телевиденидэ интервью үгэхэдөө КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй хэлэhэн гүнзэгы ехэ удха шанартай, тодо хурса үгэнүүдые шагнажа hуухадаа, совет хүн бүхэн Эхэ hайхан ороноороо, хүдэлмэришэн болон колхозно таряашадай баатарлиг ажалаар гүн сэдьхэлhээ омогорхоhон байха.

Омогорхоншьегүй яахаб даа.

Совет хүнүүд мүнөө түрэл партиингаа XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхэ, абаhан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Байгша ондо манай республикын олонхи нютагуудта сагай уларил орёо бэрхэтэй байдал ушаруулаа. Хабар бүри хожом болотор, зунай эхеэршье ёhоор дулааржа үгөөгүй, ходо хүйтэн байгаад, зундаа хура бороо саг соогоо оронгүй ургамал ногоо гандаагаа. Удаань намар эртэ хүйтэрөөд хюруу унажа, ороohо таряа болон бусад ургамалнуудай ургасада бага бэшэ хохидол ушаруулаа. Энээнhээ боложо, мал ажалдашье ехэхэн бэрхэшээлнүүд тохёолдоо hэн.

Имэ эрхэ байдалда ажалаа hайнаар эмхидхэжэ, урдахи ехэ харюусалгаяа гүйсэд ойлгон, хамаг хүсэеэ, арга боломжоёо эршэдхэжэ, габшагай шангаар мүрысэн ажаллаhанай ашаар республикын колхоз, совхозуудай олохон бригада, фермэнүүд, ажалай түрүүшүүл эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаба.

Энэмнай социалис мүрысөөнэйл бодото аша үрэ ха юм даа.

Үнгэрэгшэ хабартаа республика доторнай «үдэр бүхэнөө — үндэр ургасада», «Малай тэжээл — мүнөөдэрэй гол асуудал» гэhэн уряа доро луговодуудай, механизаторнуудай, мелиораторнуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрhэн байгаа. Нэн түрүүн Загарайн аймагай колхоз, совхозуудай, уhанай ажахын, «Сельхозтехникын» нэгэдэлэй механизаторнууд, таряашад, мелиораторнууд энэ мүрысөөнэй hабагша татаа hэн.

Тиигэжэ олон тоото тракторно, таряан ажалай бригаданууд, звенонууд, хэдэн зуугаад мянгаад луговодууд, хартаабхашад, огородшод энэ мүрысөөндэ оролсоо. Тэдэнэр дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абажа, хоорондоо мүрысөөнэй договор баталаад, үнгэрhэн үбэлhөө эхилээд, хабартаа, зундаа, намартаа бүхы хүсэ шадал, арга боломжоёо элсүүлэн хүдэлжэ гараба.

Энэ мүрысөөнэй аша үрэ мүнөө элитээр харагдажа байна. Сагай уларилай бэрхэтэй байбашье, республика дотор нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 5 процентээр ехэ үбhэн, 60 процентээр ехэ сенаж, 35 процентээр ехэ витаминтай ногооной гурил бэлэдхэгдээ. Ороohо таряанай зүйлшье малда нёдондонойхиhоо ехэ бэлэдхэгдэхээр байна

Зарим бригада, звенонууд бүришье эрхим үрэ дүн туйланхай. Жэшээлхэдэ, Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой луговод Д. М. Федоров даажа абаhан сабшалангайнгаа га бүхэнhөө 25 центнер үбhэ хуряаха түсэбтэй аад, тэрэнээ 45 центнертэ хүргөө. Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговод И. Г. Кушнарев 123 гектар сабшалан дээрэhээ хамта 4087 центнер үбhэ абаа гэхэ гү, али үбhэ ногооной ургасые гектарай 35 центнер хүрэтэр дээшэлүүлжэ шадаа.

Кукурузашадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ Бэшүүрэй аймагай Хёлгын совхозой механизаторнууд В. П. Перевалов, В. М. Баженов гэгшэд шалгараа. Эдэнэр 200 гектар газарай га бүхэнhөө 250 центнер ногоон намаа абаа юм. Энэл аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой С. Е. Ястребовай звено 20 гектар газарай га бүхэнhөө 700 центнер куузику ургуулжа, аймаг соогоо социалис мүрысөөндэ илажа гараба.

Кубаниин суута механизаторнуудай жэшээгээр республика доторнай таряа хуряалга дээрэ социалис мүрысөөн эршэмтэйгээр дэлгэрээ hэн. Энэ мүрысөөе Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид толгойлоо. Тэдэнэй үүсхэлые дэмжэhэн Хяагтын аймагай «Родина» колхозой таряашад, механизаторнууд эрхим үрэ дүн туйлаба. Тус ажахы Эхэ орондоо 28,5 мянган центнер таряа худалдажа, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ. Бүхы таряалангай гектар бүриhөө 18.9 центнер таряа хуряагаа. Энэ колхозой бэрхэ комбайнернууд Д. И. Климов, Д. И. Алемасов, В. А. Шешурев гэгшэд hүүлэй хоёр жэлэй туршада тус тустаа эгээл ехэ таряа хуряагаад, аймаг соогоо комбайнернуудай мүрысөөндэ амжалта туйлаба.

Таряа хуряалга дээрэ ажалай баатарнуудай шэнэ нэрэнүүд жэл бүри тодорон гарадаг. Байгша ондо Кабанскын совхозой залуу комбайнер Валерий Идрисов агрегадаараа 9 мянга гаран центнер таряа сохёол, республика соогоо шалгаран гаранхай.

Мүн бүхы арга боломжоёо элсүүлжэ, мүрысэн ажаллаhан гүүртэ, фермэнүүд, отара, бригаданууд, малшад, hаалишад, хонишод урда мэтэ эрхим үрэ дүн туйлана.

Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой Бурнашевска фермын дүрбэн hаалишад тус тустаа 50 үнеэдые даажа абаад, тэдэнhээ жэл соо 1250 центнер hү haахабди гэжэ уялга абаад, республика соогоо мянгатан-hаалишадай мүрысөө эхилhэн юм. Тэдэнэр намартаа үнеэдэй hү шэмые доошолуулхагүйн тула сентябриин 1-hээ хойшо үнеэдээ уяанда байлгажа, үбhэ тэжээл дүүрэн рационоор эдюулээд hааhа. Хэрбээ нёдондо сентябрь соо, октябриин эхеэр үдэр бүри 5.3—5,5 центнер hү hаадаг байгаа hаа, мүнөө 10—10,5 центнер hү абана.

Намарай үедэ, үбэлэй эхеэр hү hаалиие эрид дээшэлүүлжэ, сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб уялгануудые заатагүй дүүргэхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлэе гэжэ Фофоновско фермынхид («Шергинский» совхоз) республикын бүхы hаалишадта хандаhан байна. Тэдэнэр гүрэндэ hү худалдаха жэлэй түсэбые декабриин 5 болотор дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Эдэнэй жэшээе Хэжэнгын аймагай Чисааньын совхозой Булагай фермын hаалишад эгээн түрүүлэн дэмжээд, жэлэй дүүрэтэр түсэбhөө гадуур 1350 центнер hү бэлэдхэлэй пунктда тушаахабди гэhэн байна. Сэлэнгын совхозой суута hаалишан, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкина энэ жэлдэшье республикынгаа бүхы hаалишадай дунда эгээл ехэ hү hаанхай. Харууhалжа байhан 23 үнеэдhээ тэрэ хамта 789 центнер hү hаагаа гэхэ гү, али үнеэн бүхэнhөө 4048 килограмм hү абаа.

Социалис мүрысөөнэй зохёон байгуулхы хүсэнэй тон ехэ байhаниие, эндэ хүн бүхэнэй эдэбхи үүсхэл гаргаха, ажалдаа шэнэ юумэ эрхилхэ хизааргүй ехэ арга боломжын нээгдэжэ үгэhые эдэ түрүүшүүлэй жэшээ элитээр харуулна. Хүн бүхэнэй түрүүшүүл шэнгеэр хүдэлөө hаань, хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абаха арга боломжын бии байhаниие гэршэлнэ бшуу.

Һаяшаг Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет ажалдаа эрхим үрэ дүн туйлаhан hаалиин фермэнүүдэй 30 коллективые, 85 гүрүү hаалишадые шагнаа, үнэтэ бэлэгүүдые барюулаа. Тиихэдэ «Москвич» түхэлэй —20, «Жигули» гүхэлэй—40 хүнгэн автомашина, коляскатай 130 мотоцикл социалис мүрысөөндэ илагшадта худалдахыень аймгүйсэдкомуудта зүбшөөhэн байна.

Зуун эхэ хонин бүриhөө 100-hаа дээшэ хурьга абажа, хонишодой дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ амжалта туйлаhан түрүүшүүлые мүнөө магтан, дурдангүй үнгэрхын аргагүй. Энэ жэлдэ 139 хонишод тиимэ үрэ дүн туйланхай.

Зэдын аймагай Борьёогой совхозой суута хонишон, Социалис Ажалай Герой Г. Л. Рабдаев, тэндэхи бэрхэ хонишон Д. Я. Свистунов гэгшэд урда мэтэ хонишодой мүрысөөе толгойлhон зандаа. Жэшээнь, хэдэн жэлдэ республикын чемпион болоhон Дмитрий Свистунов байгша ондо түрүүшынхеэ хурьгалhан зуhагуудай зуун толгой бүриhөөнь 128 хурьга томо болгоо, хонин бүриhөө 1,2 килограмм ноohо хайшалаа. Гасарун Лубсанович Рабдаев жэл бүри өөрөө эрхим үрэ дүн туйлахаhаа гадна, залуу хонишодые шефтээ абаад туhалжа, хэдэн хүниие зуутанай зэргэдэ гаргаа.

Хоёр жэлэй саана Зэдын суута хонишод нүхэд Рабдаев, Цыремпилова, Свистунов гэгшэд Хэжэнгын аймагта ошожо, тэндэхи хонишодто өөhэдынгөө баян дүй дүршэл тухай хөөрэhэн, дутуу дунданuудыень заажа үгэhэн. Энээнэйнь аша үрэ мүнөө харагдажа байна. Байгша ондо Хэжэнгын аймагта түрүүшынхеэ 21 хонишод зуун эхэ хонин бүриhөө 100-hаа дээшэ хурьга түлжүүлээ.

Эндэл социалис мүрысөөнэй hайн hайхан, аша үрэ ехэтэй талань харагдана бшуу. Ажалай түрүүшүүл гээшэмнай гансахан өөhэдөө амжалта туйлаад hанаа амар ябанагүй, гээгдэгшэдые урагшань татана, туhалча, hургана ха юм.

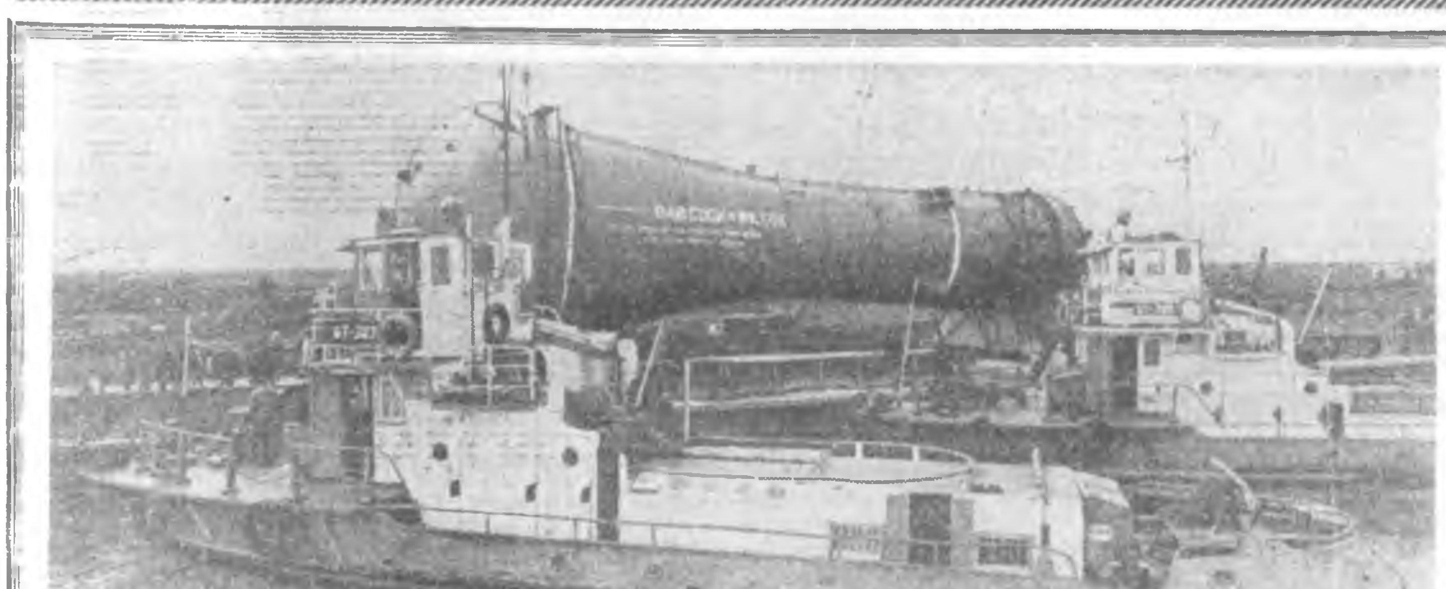
Зунай хүхэ ногооной хаhые дүүрэнээр хэрэглэжэ, малай шэгнүүр ехээр нэмээхэ, хямда сэнтэй мяха ехээр абахын түлөө тэмсэл гэжэ Захааминай аймагай Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой малшад үүсхэл гаргаhан байна. Мүнөө эндэхид хэлэhэндээ хүрөө. Ажахын түрүү малшан Чимит-Цырен Доржиев зунай үедэ бүхы малайнгаа шэгнүүр хамта 124 центнерээр ехэ болгоо, үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхын 1 килограммаар нэмээгээ. Элэнэй жэшээгээр хүдэлжэ, Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозой малшан Ц. С. Дашиев үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 1200 граммаар нэмээбэ.

Гэхэтэй хамта түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ, тэдэнэй тооё үдэр, hара, жэл бүри олошоруулха, тэрэнэй ашаар бүхы дээрээ үндэр үрэ дүн туйлаха талаар hанаhанда хүрэмэ юумэн үшөөл хэгдээгүй.

Мүнөө хүдөө ажахыда айхабтар харюусалгатай хаhа — малай үбэлжэлгэ эхилбэ. Энэл үедэ социалис мүрысөөнэй долги улам шангадхажа, энээндэ шадаал hаа олон хүнүүдые хабаадуулха шухала.

Нэн түрүүн таряалангай hолоомо, зелёнко түргэн хуряажа абаха, саhыень нэгэшье алдангүй машина, техникэ заhабарилжа эхилхэ, хүсэд хүрэхэ үрэhэ сэбэрлэхэ, хааха, газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхын тула хаа хаанагүй мүрысөө дэлгэрүүлхэ байна. Үбэлжэлгын үедэ мяха, hү ехээр абажа, гүрэндэ худалдахын, адууhа малай түл hайнаар абахын тула hаалишан, малшан, хонишон тэжээл буйлуулдаг цехүүдэй хүдэлмэришэн бүхэнэй дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэг лэ! Эндэл ажахынуудай партийна организацинууд, хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, Совет органууд эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй.

Б. НИКОЛАЕВ.
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо.

Партийна ажабайдал: тоосоон ба hунга…

ДУТАГДАЛНУУД ЭЛИРХЭЙЛЭГДЭ…

Хэды тиигэбэшье ажахын байдалда дутуу дунданuудай олон байhаниинь элирхэйлэгдээ. Үнгэрhэн үбэлжэлгын хаhада колхоз дотор 228 толгой эбэртэ бодо мал, 775 толгой хонид гарзада ороо. Энэ хадаа хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй харюусалга hулатай хүдэлмэриин хойшолон гээшэ гэжэ коммунистнууд тэмдэглээ. Гадна hү hаалга, гүрэндэ тушааха хэрэгтэ баhал дутагдалнууд үзэгдэhөөр.

Колхозой партбюро тоосоото хугасаада коммунистнуудай, партийна бэшэ эдэбхитэдэй политhуралсалда анхаралаа hулаар хандуулаа. Тиимэhээ политическэ hургуулинуудай хэшээлнүүд таhалдадаг байгаа. Энэ дутагдал тушаа партиин райком нэгэнтэ бэшэ зааhан байха юм. Гэбэшье бодото хэмжээнэй абтангүй байhаниинь гэмшэлтэй. Иимэ дутуу дунданuуд тухай коммунистнууд ажаглалта хэхэ зуураа, саашадаа ажал хэрэгээ эрид hайжаруулхыень партбюродо эрилтэ табяа.

Партбюрогой секретаряар К. Х. Сандаков дахинаа hунгагдаа.

* * *

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түб Саяан тосхондо тоосоото hунгалтын партийна суглаан мүн лэ … партбюрогой Н. Ш. Будаев тоо…

Тоосоото элид… үгэ хэлэhэн комм… Р. Ш. Будаев, Г. Л… ев, В. Л Арданов … сад колхозойнгоо … кые улам хүгжэ… ямар хэмжээнүүд… шухала байhан ту… бо

Партбюрогой хү… дутуу дунданuуд … дээрэ шүүмжэлэг… на, саашадаа бэел… зорилгонууд тод… доо.

В. ГАЛС…
хүдөө б…

Ахын аймагай партийна эхин организацинуудта тоосоото hунгалтын суглаанууд боложо байна. Коммунистнууд жэлэй туршада хэhэн ажал хүдэлмэри болон саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд тухайгаа зүбшэн хэлсэнэ.

Имэ нэгэ суглаан «Улаан-Аха» колхоздо зарлагдажа, партбюрогой секретарь К. Х. Санданов тоосоото элидхэл хэhэн байна. Тиихэдээ элидхэлшэ юhэдэхи табан жэлэй hүүлшын жэлэй, мүн арбадахи табан жэлэй түсэбэй түрүүшын жэлэй 9 hарын хүдэлмэриин дүнгүүд тухай дэлгэрэнгы тогтоо. Байгша оной түсэбтэ даабаринуудые колхоз бараг hайнаар дүүргэжэ байна, гээд тэрэ тодорхойлоо. Һаалишад, үхэршэд болон хонишодой дунда ажалай түрүүшүүл яhала олошорно.

ХАРЮУСАЛГА ШАНГАДХА…

Захааминай аймагай оньhожоруулагдаhан леспромхозой партийна эхин организациин тоосоото hунгалтын суглаан боложо, партбюрогой секретарь В. К. Метленко тоосоото элидхэл хэhэн байна.

Элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэhэн коммунистнууд коллективнай юhэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудаа яhала амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа гэжэ тэмдэглээ. Гадна ажахынгаа үндэhэ hуурииe бэхижүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдэhэн байна Мүн тэрэшэлэн арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэшье ажалайнгаа эршэ hуладхаагүй, баhал hайнаар хүдэлнэ.

Тоосоото үе соо партийна 11 суглаан боложо, коллективэй үйлэдбэриин болон нийтын ажабайдалда хабаатай шухала шухала асуудалнууд зүбшэгдөө. Гэхэ зуура, парти доторой хүдэлмэридэ дутуу дунданuуд бии байhаар. Тоосоото үе соо нэгэшье хүниие партиин зэргэдэ абаагүй. Гадна hайн дураар олонниитын организацинууд муугаар хүдэлhэн зандаа.

Үгэ хэлэhэн коммунист Д. Баиров манай хүтэлбэрилэгшэд холын хараатайгаар коллективээ хүтэлнэгүй, материалнуудые гамнаха, нариинаар гаргашалха тушаа мүртэй анхаралаа табинагүй гэбэ. Хюрөөдэгдэhэн модоной үлөөдэhэн хиидэ хосорхо ушар үзэгдэhөөр. Заримдаа запас частьнуудай дуталдаг дээрэhээ машина, тракторнууд хэдэн үдэрөөр миин байха баатай болодог. Энээн тушаа механик А. П. Дорошенко гэгшэ хайша хэрэгээр хандана.

Арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг цехэй начальник Г. Ф. Жарков суглаан дээрэ горитой шүүмжэлүүлээ. Энэ цехэй бүтээhэн продукциин шанар бирагүй байдаг, эндэ ажалай… бага зандаа. Леспро… жэл бүхэндэ ехэ га… доной үрэhэ hуулга… шэ. Зүгөөр харуу… hаа боложо, мүртэ… рэнь урганагүй. … журам эбдэдэг, үмсэ… hээ олон мал барида… нист Н. Т. Кукова … партийна суглаанда … шалтагаангүйгөөр … КПСС-эй гэшүүн Р. … вые үгэ хэлэhэн … эрид шууд шүү… шанга эрилтэ таби…

Б. ШО…
хүдөө б…

АЖАЛША, БЭРХЭ АЛДАРТАЙ

Эндэ hаяхана ажалайнгаа хэрэгээр Оронгын совхоз ошоод ябахадаа, Александр Куденцовтой танилсабаб. А. Куденцов залуу хүн юм. Тэрэ үшөө комсомолой гэшүүн. Тиигэбэшье Александр нютагайнгаа хүн зоной дунда ажалша, бэрхэ, томоотой гэжэ хэлсүүлдэг болонхой.

Ажалша хүнтэй уулзаад, танилсаад байхада, энэ хүн нэгэн гэбэл эхэ, эсэгын жэшээ, hургаал абаа, үгы гэбэл анханай түрэхэ, гарахын гартаа дүйтэй, ажалаараа сэдьхэлээ ханаахые оролдодог хүн гэhэн бодол зүрхэ сэдьхэл соо бии болоодхидог. Тиихэдэ эдэ хоёр шэнжэнүүдые нэгэдүүлэнхэй хүнтэй золгохо гээшэ бүришье hаа хомор. Минии hаналаар, А. Куденцов иимэ иимэ хүнүүдэй нэгэн.

Александрай гэртэхин аяар Курска областьhоо 1940 ондо Оронго нүүжэ ерэhэн юм. А. Куденцовой эсэгэнь — Тихон Прокопьевич олон жэлэй туршада гахайн, шубуунай фермые даагшаар ажаллаhан байна. Т. П. Куденцов зон нүхэдтөө хүндэтэй, ажалша хүн hэн гэжэ мүнөөшье эндэхин хөөрэлдэдэг зандаа. Тиихэдэ Тихон Прокопьевичой hамган Дарья Федотьевна нүхэртөөл адляар оролдон ажалладаг байhан. Куденцовтон (эхэ эсэгэ), ажалша бэрхэ гэжэ миин хэлээд болингүйгөөр нэгэ нимэ баримта дээрэ тогтохо дуран хүрэнэ. Хаража ябахада, нүүжэ ерэhэн зоной олонхидынь hөөргөө нютагаа бусашадаг. Харин нүгөө зариманиинь хото, город зөөжэ ябашадаг заншалтай. Тиигэжэ, нүүжэ ерэгшэдэй үсөөхэн зон (ехэнхидээ — тон ажалша бэрхэнүүдынь) шэнэ газартаа нютагжадаг. Ушар имэhээ Куденцовтоной бүлынхид имэ зоной жэшээ гэхэдэ алдуугүй ха.

Александр өөрынгөө олонхи үетэндэл адли наймадахи класс дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр ажалайнгаа намтар эхилээ hэн. Залуу хүбүүн тон түрүүн гаражда слесареэр ажаллаа. Тиихэдэ тэрэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ тракторист болохо гэhэн бодолынь бүри бэхижэжэ. Александр гаражда эмхидхэгдэhэн механизаторнуудай курсые 1966 ондо дүүргээ бэлэй. Залуу хүн тэрэ гэhэнhээ хойшо мүнөө хүрэтэр тракторист зандаа, он жэлэй ошохо тума мэргэжэлэйнгээ шэнэ шэнэ оньhонуудтай танилсаа, бүри дүршэлтэй болоо. Эдэ жэлнүүдэй хугасаада гансал уялгата албанда мордоходоо, «хүлэг агтатаяа» хахасаа hэн. Александр механизатор болоhонhоо хойшо олон түхэлэй тракторнуудые жолоодоо. Тиихэдэ 1973 онhоо эхилжэ, «К-700» гэжэ абарга хүсэтэй тракторай эзэн болоо. Тэрэ үедэ манай нютагуудаар түрүүшын лэ иимэ тракторнууд hая бии боложо байгаа. Ушар имэhээ хүсэтэ оньhон техникэ тон найдамтай, ажалша хүндэ үгтэдэг hэн.

А. Куденцовой үндэр томо трактор соо hуугаад ябанабди. Мүнөө механизатор намарай паар хахална. Александр байд гээд лэ хахалжа ябаhан полиёо гэдэргээ эрьелдэжэ харана. Хэрбээ плугай анзаhанда бог үбhэнэй ехээр сугларбал, трактораа байлгажа, анзаhанда шагталдаhан үбhэ абажа хаяна. Газаа бүдэгэр харанхы тэнгэри, бороо дуhална, хүйтэн hалхин үлеэнэ. Тиимэhээ тракторай кабина соо бүри дулаан, таатай зохидоор үзэгдэнэ. Тракторай абяан нэгэ шангадажа, нэгэ аалин намдуу болоно. Анзаhан дорохи шарлашаhан газарай шарай нюдэ сабшаха зуура хаб хара болошоно, нариинаар зурыhан хара газар тракторай эрьеэд ерэхэ бүри нэмэжэ байhан уhандал бүри ехэ болоно. Гороогой hүүлээр горoo — хахалhан газар улам арьбажана.

— Ходошье бэшэ hаа, ябадал боложол байгааб даа, — гэжэ харюусахадамни, «дэн hайн ажалтай бэшэ хат» гээд, саашань үргэлжэлүүлбэ: «Намайе хүн гансаараа ябаад хээрэ газар хахала гэнэгүй. Би өөрынгөө дураар хүдэлнэб. Яагаашье hаа хото, городто байжа шадахагүйб. Тракторни хүсэтэй, hайн, тооhогүй. «Хүлэгни» 215 мориной хүсэтэй. Могоорынь КРАЗ-ай мо… Хэрбээ юрын машин… 100—110 тюк үбhэ … hаань, трактор 700 … hэ шэрэдэг байха … Куденцовой нюдэд … нүүдые хэлэжэ ба… ялалсажа, трактора… лүүлжэ, эльбэжэ ба… үзэгдөө hэн. Юрын … нүүдыень өөрөө … шагнаархашоод hүү… Юундэ нимэ байдалд… байhан тухайгаа hү… доод үзэхэдэмни ни… гаа: «Ажалша хүнэй… тай үгэнүүд хуу дү… хэ сэдьхэлыем ээзли… байгаа бшуу».

Байн байн тр… хинень хүү дүүhан … абабаб. Һуугаад … үужам, hаруул … аятай даа. Мүн энд… сандрай уншажа … хоёр номууд . М. … «Ирония судьбы», … гэжэ серихэ М. М… тухай зохёол.

А. Куденцов hай… лайнгаа түлөө оло… грамотануудаар, 197… «Мүрысөөндэ илагша… тэмдэгээр шагнагдаhа… хэдэ нютагайнь зон … сандрые аймагай С… депутадаар hунганхай…

— Юундэ мүрысөө… рүүлээбиб гэхэдэ, … совхоз доторoo … «К-700» тракторта х… байгааб, — гэжэ А. … цов хэлээ hэн. Тии… урдаhаань асуун … нигэжэ хэлэбэб: «Ор… най ондоо хүн байба… рүүлжэшье болохогү… гаа бэшэ аа гү?».

— Мэдэнэгүйб даа… тиимэшье байжа бол… гэжэ намтан зүбшэхэ… болоод, нигэжэ нэмэбэ… hаа hайнааршье хү… зон бии, тиимэ зон …

Залуу хүнэй ажа… намтар hаял эхилжэ … тиимэhээ А. Куденцов … ехэ амжалта заатагү… лаха байха гэhэн … дол механизатортай … хадам сэдьхэл соом … hэн.

Д Р. ДАМБА…
манай к…

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Куденцов.

Авторай ф…

СТАВРОПОЛИИН ХИЗААР Прикумдахи пластмассын заводто Англиhаа худалдажа абтаhан 210 тонно шэгнүүртэй, 27 метр үндэртэй химическэ реактор Ленинградай портhоо Маныч нуурай эрьедэ асарагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: реактор шэрэhэн баржа.

ТАСС-ай фотохронико.

МОСКВАГАИ ОБЛАСТЬ. «Коммунарка» совхозой түрүү hаалишан М. С. Громова арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ «Малк» түхэлэй машинаар 113 үнеэдые hаахадаа жэлэй эхинhээ 406 тонно hү абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гүрэнэй шангай лауреат, Социалис Ажалай Герой Мария Сергеевна Громова.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДААР

РСФСР:

ВДНХ-гай АЙЛШАД

СССР-эй Арадай ажахын туйлалтануудай выставкэ үдэр бүри арбаад мянган хүн харана. Выставкэ болбол түрүү дүй дүршэлэй, мүн ажалдаа түрүү онол аргануудые хэрэглэхэ, үйлэдбэриие зүбөөр эмхидхэхэ талаар ёhотой hургуули болоно гээшэ. Түб хотын айлшадай, москвагайхидай амархада эндэ таатай зохид юм. «Үдэрэй хоол бариха стол» мянга табан зуун hууряар ехэ болоо. Ресторан, кафе болон бусадшье газарнууд шэнээр баригдаа. «Моспроект-2» гэжэ 4-дэхи мастерскойн архитекторнүүд тэдэнэй проектые зохёоходоо, шэнэ барилгануудай газарые хараада абаhан байха юм. Эндэ бодхоогдохо гэр бүхэн онсо өөрын дабтагдашагүй маягтай, гоё hайхан түхэлтэй байха. Жэшээнь, энэ жэлдэ баригдажа эхилхэ «Ташкент» гэжэ ресторaниие бодхооходоо үндэhэн узбек зодчествын маяг хэлбэри оруулаа.

Эдир натуралистнуудай павильон тушаа хүүгэдэй кафе баригдаха. Һургуулиин наhа хүсөөгүй гэхэ гү, али бүри бишыхан үхибүүд эндэ орохо байна. Онтохоной удхаар таарyулан гоёогдохо. «Хуhахан» гэжэ кафе олондо мэдээжэ байхаар хэгдэхэ. Табан зуу гаран хүн эндэ орожо эдеэлхэ, амархаhаа гада, эндэhээ выставкын гоё hайханиие хаража болохо. Юуб гэхэдэ, тус кафе выставкын эгээ үндэр газарта тобойн бодохо юм.

АЗЕРБАЙДЖАН.

УРГАСА ШЭРЭҺЭН МАШИНАНУУД

Азербайджанай автотранспортна министерствын ажахынуудай машинанууд ургаса хуряалгын үедэ колхоз болон совхозуудта ошожо, нёдондонойхиhоо 250 мянган тонно ехээр ороohо, овощ, виноград болон фрукт зөөhэн байна. Ажалдаа түрүү онол аргануудые хэрэглэhэнэй ашаар иимэ амжалта туйлагдаа.

Евлахай 27-дохи автоколонныя коллективэй дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлэгдээ. Юуб гэхэдэ, ургаса хуряалгын үедэ тэдэнэр комплексно бригадануудые эмхидхэhэн байна. Хоёр халаанда ажаллахаhаа гадна, автопоезднуудые зүбөөр эмхидхэжэ шадаа. Ороohоной пункт дээрэ жолоошод hаатажа байгаагүй. Таряатай прицепүүдээ мулталаад, хооhон прицепүүдые шагталжа, таряалан тээшэ шуумайдаг байгаа.

УЗБЕКИСТАН.

ХҮДЭЛМЭРИШЭД ПАРТАДА ҺУУБА

Мотористка Дильдора Махмудовае нүхэдынь тэрэ үдэр сэсэг барюулжа байгаад угтаа hэн. Ушар юуб гэхэдэ, тэрэ үдэр хоёр амжалта туйлаhан байгаа. Ажалдаа эрхим hайн дүн харуулхаhаа гадна, хүдэлмэришэн залуушуулай hургуулида hайн сэгнэлтэ абаhан байха юм.

Узбегэй ССР-эй ба Узбекистанай компартиин табин жэлэй ойн нэрэмжэтэ Ташкентын оёдолой нэгэдэлэй партийна организаци хүдэлмэрилэгшэдэй hуралсалда гол анхаралаа хандуулна.

Хэшээлэй эхилхэтэй сасуу 386 хүдэлмэрилэгшэд партада hууhан байна. «Залуу ажалшан бүхэндэ—дунда hургуули» гэhэн уряатай бүхэсоюзна харалгада тус нэгэдэлэй коллектив эрхимлэжэ, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай ба СССР-эй гэгээрэлэй министерствын дипломоор шагнагдаа.

КИРГИЗИ.

ХҮГЖЭМ БОЛОЖО ЗЭДЭЛБЭ

Ленинскэ шангай лауреат Чингиз Айтматовай «Прощай, Гульсары» гэжэ тууҗа хүгжэм боложо зэдэлбэ. Композитор В. Власов тус зохёолой удхаар оратори бэшэhэн байна.

Уран зохёолшын уянгата нрагуу прозо хүгжэмшэдэй анхарал үнинэй татаhан юм. «Улаахан пулаадтай уляачгирхан» гэжэ туужын удхаар композитор В. Власов «Асель» гэжэ балет найруулhан шуу.

Ч. Айтматовай «Джамиля» гэжэ туужын удхаар композитор М. Раухвергер оперо бэшээ бэлэй. Тэрэ оперонь олонхи коллективэй репертуарта ходо байhаар. Композитор К. Молдобасанов «Материнское поле» гэжэ туужын удхаар балет- оратори бэшэжэ табюулhан байха юм.

СОВЕТ-МОНГОЛ АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААН УЛАМ БЭХИЖЭГ ЛЭ!

Нүхэр Ю. ЦЕДЕНБАЛАЙ хэлэhэн үгэ

лон техникэ хүгжөөхэ, баян дэлгэр байдалаа саашадань улам хүгжөөхэ хэрэгтээ Советскэ Союзай алдарта Коммунис партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро асари ехэ удха шанартай амжалтануудые баатар габьяата совет арадай туйлажа байhыень социалис байдалта Монгол ороной коммунистнууд болон ажалшад hайн мэдэнэ, аха дүүгэй ёhоор, халуунаар амаршална. Совет арадай асари ехэ туйлалтанууд, Советскэ Союзай хэлбэришэгүйгөөр хүгжэжэ байгаа экономическа хүсэниинь дэлхэйн социализмын хүсэ ба шадалые улам арьбадхана. Энэнь тодорхойлхы эшэ нүхэсэл болножо, дэлхэй дээрэхи ехэ, таарамжатай хубилалтануудта шиидхэхы туhа хүргэнэ.

КПСС-эй XXV съезд СССР тэхи коммунис байгуулалтын, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй онсо шэнжэтэй шэнэ шатые нээгээ. Энэ съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд Совет ороной ажабайдалда, мүн уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй бүхы хүдэлөөндэ, эб найрамдалай, бүгэдэ нийтын аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлые саашадань улам үргэдхэхэ хэрэгтэ имагта ехэ удха шанартай байна.

Амгалан тайбын байдал бэхижүүлхэ, уласхоорондын харилсаа холбоо хүгжөөхэ, шахардуу байдалай hуларуул гые улам гүнзэгырүүлхэ, ленинскэ хараа бодол сэхэ шууд, шэн оролдосотойгоор бэелүүлдэг Советскэ Союзай эб найрамдалта гадаадын политикые манай парти бүхы монгол арад ехэтэ hайшаана, бүрин дэмжэнэ. Марксизм-ленинизмын бата үндэhэ hуури дээрэ, уласхоорондын байдалые научна ёhоор шэнжэлэлгын, нийтын хүгжэлтын гүрим ёhые гүнзэгыгөөр мэдэhэнэй үндэhөөр бэелүүлэгдэдэг туладаа, совет гадаадын политикын амжалтанууд бата бэхи байлаг гээд мэдэнэбди.

Арбадахи табан жэлэй асари ехэ зорилгонуудые дүүргэхэ, КПСС-эй XXV съездын хараалhан түүхэтэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтээ ехэ амжалтануудые туйлахыень совет аха дүүнэртээ эгэшэ дүүнэртээ үнэн зүрхэнhөө хүсэнэбди.

Манай оронуудай хоорондын хани барисаата, аха дүү ёhонон, тон нягта харилсаа холбоон жэлhээ жэлдэ улам ургана, бэхижэнэ, улам гүнзэгырнэ, үргэдэнэ гэжэ ехэ баяртайгаар тэмдэглэхые хүсэхэ байнаб, хүндэтэ нүхэдүүд. Манай хоорондын харилсаан хододоо үнэн сэдьхэлэй, үгээ үнэхөөрөө ойлголсолгын, ангиин ба интернациональна ёhоор hанаалаа нэгэдэлгын удха шэнжэтэй байдаг. КПСС-эй ба МНРП-гэй нэгэдэл болон хани холбоон — аха дүү ёhоной хани барисаанай эгээн гүнзэгы, бата бэхи hабагшануудаар холбогдоhон монгол ба совет арадуудай түгэс бүрин, үрэ ехэтэй харилсаа холбооной гол hудалынь болоно.

Манай эбдэршэгүй бата хани барисаае, аха дүү ёhоной нүхэсэлые, нягта харилсаа холбооe улам батадхаха, гүнзэгырүүлхэ гэшэ манай шухалын шухала хэрэг болоно гэжэ социалис байдалта Монгол ороной граждани бухэн тоолоно. Монгол-совет хани барисаанай үнэхөөрөө арад нийтын удха шэнжэнь, совет арад тушаа монгол арадай үнэн зүрхэнhөө дурлалгын, хүндэлэлгын, хани холбооной ба халуун талархалай арюун тунгалаг мэдэрэлнүүд дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, монгол арадай эрхим хани, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй Совет партийно-правительственна делегациин 1974 оной ноябрьда манай орондо ерэхэ үедэнь эли тодоор харагдаа бэлэй. Энэ түүхэтэ ерэлгэнь МНР Советскэ Союз хоёрой хоорондын аха дүү ёhоной харилсаа холбооe саашадань хүгжөөхэ ба гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ онсо гайхамшаг хубита боложо, монгол-совет хани барисаанай түүхэ бэшэгтэ оронхой.

Монгол-совет хөөрэлдөөнүүдэ гүрим заншал болоhон үнэн сэхэ, бүтэмжэтэй hайн оршон байдалда мүнөөдэр эхилбэбди. Манай оронууд дотор социализм болон коммунизмын амжалтатайгаар байгуулагдажа байhантай, манай саашанхи харилсаа холбооной шэглэл ба хэмжээе тодорхойлхо ябдалтай холбоотой шухала асуудалнуудые, тэрэшэлэн уласхоорондын байдалда хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байнабди.

Советскэ Союзтай манай харилсаа холбоон, мандатэрэнэй үзүүлдэг улам ехэ боложо байгаа интернациональна туhаламжа МНР-эй эршэмтэй хүгжэлтын хүсэн түгэлдэр эшэ нүхэсэл байгаа, байхашье.

МНР-эй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ Советскэ Союзай үзүүлдэг экономическа туhаламжые үнгэрэгшэ табан жэлэйхитэй жэшэбэл, шэнэ табан жэлэй туршада хоёр дахинhаа ехээр нэмэхэ байха гэжэ сэдьхэлээ ехээр ханан тэмдэглэнэбди.

МНР-эй социально-экономическа хүгжэлтын асуудалнуудые hайн ойлгодог байhанайнь түлөө, аха дүү ёhоной оролдолго саг үргэлжэ гаргадагайнь түлөө, ажабайдалай бүхы асуудалнуудаар бүрин түгэс интернациональна туhаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлдэгэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, Советскэ правительстводо, МНРП-гэй Центральна Комитедэй, манай ороной правительствын ба арад зоной үмэнэhөө үнэн зүрхэнэй баяр хүргэхыемнай зүбшөөгыт.

Социально - экономическа ажабайдалайнь ойротолсолго, хамтын түсэбэй ёhоор залан хүгжөөгдэдэг дэлхэйн нэгэдэмэл коммунис ажахые ерээдүйдэ эмхидхэн байгуулха шэглэлтэйгээр эдэ оронуудай хүгжэлтэ мүнөө дэлхэйн социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хүгжэлтын заншалгүй гүрим ёhо болонхой.

Имэ оршон байдалда нийтын ажабайдалай политическэ, экономическа, суртал бодолой, соёлой, наукын ба бусад hалбаринуудаар Советскэ Союзтай МНР-эй саашадаа улам ойротолсолго ба бүхы талаараа нэгэдэн хамжаха тухай асуудал манай ороной социально-экономическа хүгжэлтые улам түргэдхэхэ шухалын шухала эрилтэ боложо байна.

Дүтэ бололго үргэдэн хүгжөөгдэдэг социалис үйлэдбэриин бүхы шатануудта - үйлэдбэри, хубаарилга, ан далдан абалсалга ба хэрэглэлгэ хабаатан байха ёhотой гэжэ тоолонобди. Хүнэй ажал ябуулгын шиидхэхы hалбари болохо материальна үйлэдбэриин талаар үйлэдбэриин хамжаае эмхидхэhэнэй, хамтын үйлэдбэриин барилганууды хэhэнэй ба арьбадхан олошоруулhанан ашаар дүтэ бололгые хүгжөөлгын ехэ удха шанартай байhые МНР гүнзэгыгөөр ойлгоно.

Хоёр талын үндэhэ hуури дээрэ, СЭВ-эй оршондо социалис хани нэгэдэлтэ оронуудтай манай ороной бата бэхи, улам үргэдэжэ байhан харилсаа холбоон Монголдо социализмын материально техническэ үндэhэ hууриие амжалтатайгаар байгуулгын шухала эрхэ нүхэсэл болохо байна. Имагтал экономическа харилсаанай гол шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ бэшэ, харин гадаадын политическэ ажал ябуулгадаа шье МНР аха дүү социалис оронуудтай үгээ ойлголсожо, ажалаа ябуулдаг байха юм.

Советскэ Союзай болон бусад социалис оронуудай эсэшэ сусашагүй, үүсхэл эдэбхитэй хүсэлэл оролдолгонуудай ашаар уласхоорондын шахардуу байдал hуларуулха хэрэгтэ асари ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Энэ талаар Совет гүрэн, Советскэ Союзай Коммунис парти, эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын ашa туhада хэhэн шэн зоригто, ашa үрэ ехэтэй ажал ябуулгынь бүхы дэлхэй дээрэ габьяатайгаар хүндэлэгдэдэг, мэдэрэгдэдэг КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, коммунизмын түлөө эб найрамдалай түлөө, арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ нүхэр Л. И. Брежнев айхабтар ехэ, бүтэмжэтэй үүргэ дүүргэнэ.

Шахардуу байдалай гүн зэгырүүлэн hуларуулагдажа байhан ушар дэлхэйн элдэб районуудтахи политическэ байдалда hайнаар нүлөөлнэ. Эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлгын хараа түсэбүүд Азин түбидэшье табигдажа байна. Эндэ эб найрамдал аюулгүй байдал хангахын тула Азиин гүрэнүүд hанал нэгэтэн, хамтын хүсэлэл оролдолготой байха ёhотой гэжэ мүнөө үеын Ази түби дэхи политическэ байдал бүри ехэ хүсэтэйгөөр харуулна. Азиин арадуудай этигэл найдалые үгээ ойлголсолгые, империализмда эсэргүү сэн hаналаа нэгэдэлгые бэхижүүлhэнэй үндэhөөр Азиие эб найрамдалай, харилсаа холбооной түби болгохын түлөө тэмсэнэбди.

Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай эбдэршэгүй бата нэгэдэл, эдэнэй ажал ябуулгаяа шууд сэхээр, үгээ ойлголсон бэелүүлгэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй бата жагсаал хадаа социализмын эб найрамдалай ба дэбжэлтын хүсэнүүдэй, амжалтануудай үндэhэ hуури хододоо болодог байгаа, мүнөөшье боложо байhаар.

Социалис оронуудай нэгэдэл бэхижүүлхын, эдэнэй интернациональна холбоо барисаа, али бүхы харилсаа гүнзэгырүүлэн хүгжөөхын тула саашадаашье эсэшэ сусашагүй оролдолго гаргахабди.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Манай уулзалганууд болон хөөрэлдөөнүүдэй монгол, совет арадуудай хоорондохи, манай партинуудай оронуудай хоорондохи аха дүү ёhоной хани барисаае харилсаа холбооe саашадань гүнзэгырүүлхэ замда шэнэ шухала шатын болохо байhанда батаар этигэн найданабди. Монгол-совет хани барисаан манай ажалшадай ажал хэрэгүүдтэ, ухаан бодолдо хэтын хэтэдэ байха монгол арадай зол жаргалай ба hалбаран хүгжэлтын найдамтай эшэ үндэhэн, шэргэшэгүй булаг мэтээр үргэдэн хүгжэхэ байна.

Советскэ Союзай алдарта Коммунис партиин болон тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй түлөө, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, шууд сэхэ марксист-ленинец, манай хүндэтэ хани, нүхэр Леонид Ильич Брежневэй элүүр энхэ ябахын түлөө:

Советскэ Союзай правительствын түлөө, нүхэд Николай Викторович Подгорный, Алексей Николаевич Косыгинай ба Коммунис партиин, Советскэ правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэдэй элүүр энхэ ябахын түлөө:

монгол, совет арадуудай аха дүү ёhоной эбдэршэгүй хани барисаанай түлөө, эб найрамдалай ба социализмын хэрэгэй илан мандахын түлөө хундага үргэхыем зүбшөөгыт!

***

Нүхэд Л. И. Брежневэй, Ю. Цеденбалай хэлэhэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, удаан үргэлжэлhэн альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ угтагдаа.

Обед үнэн зүрхэнэй, аха дүүгэй оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

СОВЕТ-МОНГОЛ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

Кулаков, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев:

Монголой талаhаа — МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, Политбюрогой гэшүүд — МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Д. Моломжамц, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Д. Майдар, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Н. Жагварал, МНРП-гэй ЦК-гай гэшүүд — МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Д. Содном, МНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Дугэрсурэн, ГКЭС-эй түрүүлэгшэ Д. Салдан, МНР-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Х. Банзрагч гэгшэд хөөрэлдөөнүүдые хэбэ.

Аха дүүгэй хани барисаанай, үнэн зүрхэнэй, үгээ хүсэд дүүрэнээр ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ хоёр тала КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар совет арадай, МНРП-гэй XVII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын тула монгол арадай ажал хэрэгүүд тухай хоёр орондо ажалай эдэбхинин, улам ургажа байhан тухай мэдээсэлнүүдые хэбэ.

Аха дүү хани барисаанай амжалтатайгаар хүгжэhэндэ сэдьхэлээ ханажа байhанаа мэдүүлээ, совет болон монгол хүтэлбэрилэгшэд харилсаагаа али бүхы талаарнь саашадаа гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ, КПСС-эй ба МНРП-гэй хоорондохи, СССР-эй ба МНР-эй хоорондохи нягта харилсаа холбооной ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, энэ харилсаанай арга ононшодые нарижуулан hайжаруулха хэдэн гол шухала асуудалнуудые хаража үзөө. СССР болон МНР-тэ коммунис социалис байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэхын тула СЭВ-тэ хабаатай оронуудай социалис экономическа харилсаае саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ, нарижуулан hайжаруулха нэгэдхэгдэмэл программа бэелүүлгэдэ Советскэ Союз ба Монголой Арадай Республикын социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудтай хамта эдэбхитэйгээр хабаадаха байhанайнь ехэ удха шанартай гэжэ тэмдэглэгдээ.

Уласхоорондын үргэн ехэ асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсэhэн байна. Тиихэдэ hүүлэй жэлнүүдтэ уласхоорондын оршом соо бүтэмжэтэй hайн үндэhэн хубилалтанууд болоо, шахардуу байдал hуларуулха политикые дэлхэйн бүхы районуудта дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэхэ шухала гэжэ хоёр тала тэмдэглэбэ. Социалис оронуудай хани нэгэдэл бэхижүүлгэдэ, мүн дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй байдалда, марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёhонуудаар энэ хүдэлөөе саашадань бэхижүүлхэ зорилгонуудта ехэ анхарал хандуулагдаа.

Совет талаhаа — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. К. Байбаков, И. Т. Новиков, ГКЭС-эй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай таhагые даагшын нэгэдэхи орлогшо О. Б. Рахманин, СССР-hээ МНР-тэ байдаг элшэн сайд А. И. Смирнов; Монголой талаhаа — МНРП-гэй ЦК-гай уласхоорондын харилсаанай холбооной таhагые даагша Ц. Давагсурэн, МНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо Д. Ендон, бусад тусхай түшаалтад мүн лэ хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадалсаа.

Хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэхэ юм.

(ТАСС)

Соведүүдэй хүдэлмэри

ЭМХИДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ЭРШЭТЭЙГЭЭР ЯБУУЛХА

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые ...лхэ талаар манай ай... Соведэй гүйсэдком, ... бүхы таhагууд, хү...ажахын управлени бодо...ээ ябуулганууды ...аа юм. Аймагай, ... болон сомоной Сове... сесси саг болзоо... үнгэргэгдэнэ. Энэ ...ахинhаа бүхы шахуу ...үүдэй гүйсэдкомууд ...он байха юм. Нютагай ...үүдэй сесси дээрэ ху... ажахын, промышлен... соёл культура хүг... болон бусад шухала ...нууд зүбшэн хэлсэг...

...жэшээлхэдэ, энэ жэл ай... Соведэй сесси дээрэ ...лаа наймаанай болон ...зоной ажаhуудалай хангалгын байдал, ... hайжаруулха хэм...жүүлганууд», «Ажалша... ...ниис ёhоор, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ соёлой эмхи зургаануудай үүргэ дээшэлүүлхэ», «Нийтын адууhа малда тэжээл ехээр бэлэдхэхэ, hайн бэлэдхэл тэйгээр үбэлжэлгэ угтаха тухай» болон бэшэшье шухала асуудалнууд хэлсэгдээ. Үнгэрөөшэ юhэ hарын турш ада аймагай Соведэй гүйсэдкомой 12 заседани болоо Тэндэ 150 гаран шухала асуудал зүбшэгдөө.

Сесси болон гүйсэдкомой заседани дээрэ абтаhан шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар шухала хэмжээнүүд абтадаг болонхой. Гэбэшье аймагай Соведэй сесси болон гүйсэдкомой заседани дээрэ абтаhан зарим шиидхэбэринүүд hулаар дүүргэгдэнэ. Энэ талаар гүйсэдкомой заседани дээрэ абтаhан зарим шиидхэбэринүүд hулаар дүүргэгдэнэ. Энэ талаар сельскэ болон сомоной Соведүүдэй зарим гүйсэдкомууд эмхидхэлэй хүдэлмэри hулаар ябуулаа. Тиихэдэ нютагай Соведүүдэй гаргаhан шиидхэбэринүүдые саг болзоронь дүүргэхэ хэрэгтэ предприяти, организаци, ажахы болон эмхи зургаануудай зарим хүтэлбэрилэгшэд журамгүй ябадал харуулна.

Жэшээлхэдэ, нийтын адууhа малда тэжээл бэлдэлгын урда тээ аймагай Соведэй гүйсэдкомой шиидхэбэреэр предприяти, организаци, эмхи зургаанууд колхоз, совхозуудта туhалха тусхай даабари абаа hэн. Тэд Подлопаткын барилгын материалнуудай комбинадай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Гетманов Чуфенов хоёр тэрэ даабари дүүргэхын тула ямаршье хэмжээ абаагүй. Аймсоведэй гүйсэдком тэдэниие заседани дээрээ асаржа, тоосоогынь дуулаха баатай болоо hэн. Сессиин болон гүйсэдкомой шиидхэбэринүүдые барилгын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд hулаар дүүргэнэ.

Энэ жэл аймагай Соведэй гүйсэдком саг үргэлжын комиссинуудай ажал хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо. Тиигэжэ саг үргэлжын зарим комиссинууд хүдэлмэрээ эрид hайжаруулаа. Саг үргэлжын 3 комисси сессидэ асуудалнуудые бэлдэлсээ. Барилгын болон байрын коммунальна ажахын саг үргэлжын комисси (түрүүлэгшэнь В. И. Бачеев) 6 заседани үнгэргөө, шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Аймагай Соведэй гүйсэдком сельскэ болон сомоной Соведүүдэй, тэдэнэй гүйсэдкомуудай ажал хүдэлмэридэ ходо туhалжа байдаг. Жэлэй эхинhээ аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ Хүhөөтын сомоной, Шаралдайн ба Калиновкын сельскэ Соведүүдэй ажал, хүдэлмэри харагдаhан байна. Һүүлэй үедэ Суулгын, Мухар-Шэбэрэй, Калиновкын, Хошуун-Үзүүрэй сомонон болон сельскэ Соведүүд ажал хүдэлмэрээ нилээд hайжаруулаа.

Аймагай, сельскэ болон сомоной Соведүүдэй депутадуудай суглаан, зүблөөн, семинар болон тусхай үдэрнүүд түсэбэй ёhоор үнгэрэгдэнэ. Аймагай Соведэй 75 депутадай 72-ынь hунгагшадайнгаа урда тоосоо. Нютагай Соведүүдэй олонхи депутадууд хүндэтэ уялгаяа hайнаар дүүргэнэ, сесси, гүйсэдкомой заседанинууд дээрэ харагдаха асуудалнуудые бэлдэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана, тэндэ үгэ хэлэжэ, үнэтэ дурадхалнуудые оруулна.

Һунгагшадай захяа дурадхалнуудые дүүргэхэ талаар аймагай, сельскэ болон сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомуудай хэмжээнүүдые абабашье hаань, дутагдалнууд үшөөл ехэ. Аймагай Соведэй депутадуудта ороhон 39 захяагай мнил 15-ниинь, сельскэ болон сомоной Соведүүдэй депутадуудта үгтэhэн 96 захяагай 51-ниинь дүүргэгдэ.

Ажалшадай дунда ябуулагдажа байгаа эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэмжээ дээшэлүүлжэ, тэдэнэй хүсэ шадалые түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, уялганнуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ элсүүлхын түлөө манай аймагай, сельскэ болон сомоной Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд оролдожо байна.

А. ЩЕПИНА.
Мухар-Шэбэрэй аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

Доодо Ивалгын найман жэлэй hургуулида, Людмила Жигжитовна Бальжинимаева биологиин багша юм. Хэшээлээ эрхимээр үнгэргэхэ зуураа hургуулиингаа дэргэдэхи талмайда hурагшадтала хамта овощ, ба бусад ургамалнуудые ургуулдаг юм. Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

...АЛГАЛТАДА ...ЭБХИТЭЙГЭЭР ХАБААДАЯ!

...ркымнай нииелэл хотын нийтын транспорт ...дэ ажаhуугшадай эрилтэнүүдые хүсэд hайнаар ...й байhаниинь хэндэшье мэдээжэ. Энэ шухала ... шиидхэжэ, хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэ хангах... партийна, совет эмхинүүдэй зүгhөө яhала ехэ ... гаргагдадаг юм. Гэбэшье эдэ бүхы ябуул... үрэ дүнгүүд үшөөл хангалтагүй байhаар.

... Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай город... гүйсэдхэхэ комитет манай республикын ниис... хүн зоной транспортаар ябалгые талоноор ...нжэлгые мүнөөдэр үнгэргэхэнь.

...зорилгонь гэхэдэ, түрэл хотымнай ямар район... шэнээн хүн зон ажаhуунаб, эдэнэр ямар трам ...автобусоор ябанаб, эдэнэй эрилтэнүүдые нийтын ... хангажа шадана гү гэхэ мэтэ асуудал ...рюу абтаха байна. — гэжэ Улаан-Үдэ хотын ... депутадуудай городской Соведэй гүйсэдхэхэ ...түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ М. В. Ба...ээнэ. — Иимэ шалган шэнжэлгын хүдэлмэри үн...тула РСФСР-эй Гэр байрын-коммунальна аж...терствын «Росэлектротранс» трестын түлөө ...айда ерэнхэй.

...ын 20-ной үглөөнэй 5 час 30 минутаhаа октяб... hүниин 2 час болотор автобус ба трамвай хо...хэгшэ хүдэлхэ юм. Автобус гү, али трам... хүн бүхэндэ талон үгтэхэ. Тэрэниие абаhан ... hуугаад, хаана буудаг байhанаа энэ талон ... ёhотой. Бууха дээрээ энэ талоноо бүридхэг ...аха зэргэтэй.

... шэнжэлгын дүнгүүдээр хотын хүн зоной ...р ябалгын нэгэдхэгдэмэл схемэ зохёон табиг...

...ада эдэбхитэйгээр хабаадаял!

Манай корр.

ЛЬВОВДОХИ ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ ТУЙЛАЛТА ХАРУУЛАГДАНА

МОСКВА. «Продукциин шанар hайжаруулха комплексно гүрим» гэhэн hалбари хоорондын выставкэ СССР-эй ВДНХ-да нээгдээ. Львовско областиин 13 түрүү предприятиин дүршэл эндэ харуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: АБ-1 түхэлэй биохимическэ автомат харуулагдана. Энэ автомат час соо 120 биохимическэ анализ хэдэг юм. ТАСС-ай фотохронико.

АВТОНОМИТО ОБЛАСТЬНУУДАЙ ҺОНИН

ШЭНЭ АМЖАЛТА

Хадата Алтайн автономито областиин буга үсхэбэрилэгшэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй туршада соо гүрэндэ бугын эбэр тушааха түсэбтэ даабаряа 120 процент дүүргэбэ. Нёдондо жэлэйхиhээ 2000 килограммhaa үлүү иимэ продукци тушаагдаа. Гүрэндэ тушаагдаhан бүхы эбэрынь нэгэдэхи сортоор абтанхай.

Абайска совхоз бугануудые үсхэбэрилгөөр манай ороной томо ажахынуудай нэгэн юм. Автономито область соогоо мэдээжэ болоhон Социалис Ажалай Герой, КПСС-эй гэшүүн П. Ф. Поповой гэр бүлын бригада энэ ажахыда хүдэлдэг байна. Тус бригадын гэшүүн бүхэн энэ жэлдэ 2 тонноhоо үлүү нэгэдэхи сортын бугын эбэр гүрэндэ тушаажа, ажалай шэнэ амжалта туйлаба.

А. ДЕМЧЕНКО,
ТАСС-ай корр.

Хадата Алтайн автономито область

АЯНШАЛАГШАДАЙ КОМПЛЕКСНУУД

Майкоп хотодо 14 дабхар гостиницын барилга эхилбэ. Адыгейн автономито областьдо ороной нютаг бүхэнhөө амархаяа ерэгшэд тэрэ гостиницада байрладаг болохо юм. Эндэ аяншалагшадта хэрэгтэй үшөө олон барилганууд бодхоогдоно. Жэшээлэн хэлэбэл, орон доторбоо мэдээжэ болоhон аяншалгын «Романтика» гэжэ байрые шэнэдхэн заhабарилга түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Тэндэ амарагшад эмээл морёор аяншалха аргатай юм.

Адыгейн автономито областьдо ерэжэ амаралтаяа үнгэргэхэ дуратайшуулай тоо hүүлэй үедэ улам олошорно. Байгша ондо 60 мянгаhаа үлүү хүн эндэ амаралтаяа үнгэргөө. Эндэхи Лаганаки гэжэ үндэр хадые шэнжэлгэ hаяхан дүүргэгдөө. Тус шэнжэлгын ёhоор 5000 хүнэй hууритай санаторидай шэнэ комплекс баригдахаар түсэблэгдэнэ. Мэргэжэлтэдэй тодорхойлhоной ёhоор, Лаганаки хада болбол санаторидай hорилго хэхэдэ таатай зохид гэжэ элирүүлэгдээ. Адыгейн аяншалагшадай байрануудта, комплекснуудта мүнөөнэйхиhөө гурба дахин олон хүн амардаг болохоор түсэблэгдэнэ.

М. ХУНКАЕВ.
ТАСС-ай корр.

Адыгейн автономито область.

АЯНШАЛГА ДҮҮРЭБЭ

Амурзетскэ арадай театрай хүүгэдэй студиин коллектив Еврейн автономито областьдо аяншалгаяа дүүргэбэ. Октябрьска районой эдир артистнар «Минсгэйн гэр» гэжэ үльгэр-спектакль харуулhан юм.

Амурзет посёлокто хүүгэдэй энэ коллективые Н. А. Замышляева эмхидхэhэн юм. Эмхидхэгдэhээр 15 жэлээ ой hаяхан тэмдэглэhэн энэ тосхоной «наhатай» коллективые нүхэр Замышляева баhал хүтэлбэрилнэ. Эндэ олон ондоо мэргэжэлтэй хүнүүд эбтэй эетэйгээр ажаллана. Арадай театр хадаа тэдэнэй хоёрдохи гэрынь болонхой. Энэ театрта салин абадаг уран зураашан, гэрэлтүүлэгшэ, оёдолшон үгы юм. Тиигэбэшье театрай зүжэг бүхэн гоё hайханаар шэмэглэгдэhэн байдаг.

Амурзетскэ соёлой байшанда мүнөө үдэшэ бүхэндэ репетици болоно. Һаяхан дурадай артистнар Хабаровск ошохоёо арадай театрнуудай фестивальда хабаадахаар бэлдэжэ байна.

В. ПОЖИДАЕВ.
ТАСС-ай корр.

Еврейскэ автономито область.

ШЭНЭ ТЕЛЕФОН

ФОТО РЕПОРТАЖ

Манай республикын хойто зүгөөр гараха Байгал-Амаран түмэр зам телефоной утаһа татахын аргагүй бартаа газараар баригдажа байна. Тиимэһээ тэндэ хүдэлжэ байһан зонтой хонходожо хөөрэлдэхэнь гү, али телеграмма абалсахань ехэ бэрхэтэй юм. Энэ ушарые хараадаа абажа, Буряадай АССР-эй хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин- техническэ управлени радиорелейнэ станцинуудые тодхохо гэжэ шиидээ һэн. Тиимэ станцинуудай нэгэниинь Нижне-Ангарскда энэ зун ашаглалгада үгтөө. Нүгөөдэнь Баргажанай-Адагта тодхогдоно.

Республикымнай радиотелевидениин албанай начальник И. П. Трехглебов иигэжэ хөөрэнэ:

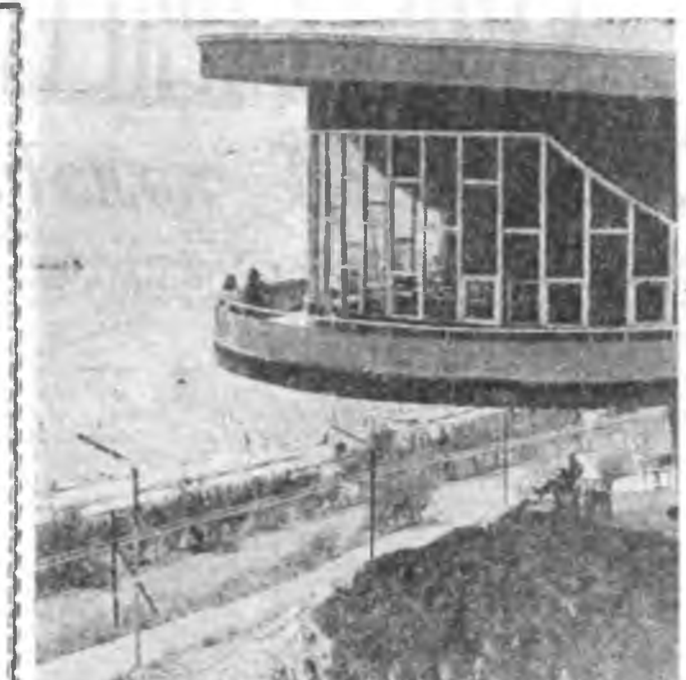
— 300 километр зайда баригдаһан эдэ хоёр станцинууд урда урдаһаа сэхэ хараад байхаар тодхогдонхой. Мүнөө баригдажа байһан түхеэрэлгын ашаглалгада үгтэхэдэ, нэгэ доро арба гаран канал дээрэ телефонно-телеграфна дамжуулганууд хэгдэхэ болоно. Нижне-Ангарскһаа Баргажанай-Адаг хүрэтэр агаарай долгеор ерэһэн дамжуулганууд Улаан-Үдэ хүрэтэр газар доогуур татагдаһан утаһаар эльгээгдэхэ. Һөөргөө баһал энэ замаараа дамжуулагдаха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Буряадай АССР-эй радиотелевидени дамжуулдаг түбэй главна инженер Ю. Н. Бондаренко, радиотелевидениин албанай начальник И. П. Трехглебов.

Н. ДАМБАЕВАЙ

фототекст.

Далайн нюрууһаа 2 модо үндэр газарга, хадануудай хоорондо Севан нуур миралзан харагдадаг. Энэ хадаа Армени ороной үзэсхэлэн газарнуудай нэгэн болоно. Нуурай эрьедэ амаралтын байшангууд, пансионадууд, кафенүүд олоороо баригданхай. Эндэ жэл бүхэндэ олон мянган хүн ерэжэ амарна.

Севан нуурһаа урдан гарадаг Раздан мүрэн дээрэ 6 электростанци баригданхай юм. Мүн энэ нуурай уһаар 120 мянган гектарһаа дээшэ газар уһалагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Армениин Уран зохёолшодой холбооной амаралтын байшан сооһоо Севан нуур харагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

СПОРТ

ОЛОНОЙ ХАБААДАЛГАТАЙ

Урилдаагаар «Спартак» бүлгэмэй областной соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн хэдэн үдэрэй туршада боложо дүүрэбэ.

Тус бүлгэмэй шефтээ абадаг һургуулиин һурагшад, профсоюзуудай обкомуудай хүдэлмэрилэгшэд, тусхай дунда һургуулинуудай һурагшад, тодорхойлон хэлэбэл, 300 шахуу хүн энээндэ хабаадаһан байна.

Түрүүшын үдэр Улаан-Үдэ хотын 35-дахи дунда һургуулиин һурагшад урилдаанай харгы дээрэ гаража, хабаяа туршаба.

5—7-дохи классуудай һурагша басагад 300 метртэ урилдаа. 7-дохи классай һурагша Марина Картошина энэ зайе 52,8 секунда соо гаталаа. Л. Трифонова, В. Мельниченко гэгшэд удаадахи һууринуудта гараба.

500 метртэ басагад сооһоо В. Настека (1.36.0 минута), С. Брянский (1.29 минута) хүбүүдэй дундаһаа илаһан байна. Энэ һургуулиин 10-дахи классай һурагшад Н. Лясоцкая, А. Карпов 1.000 метртэ эрхимлэбэ.

Эдир хүбүүд 3.000 метртэ урилдаа. Эндэ Николай Кравцов 11 минута 23 секунда саг харуулба. С. Белов, С. Орлов 2—3-дахи һууринуудта гараа.

Үйлэдбэриин коллективүүдэй түлөөлэгшэдэй дундаһаа мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэн Валентина Зятькова 500 метрые 1.25 минута соо гаталжа шалгараба. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой спортсменка Татьяна Шишмарёва, мяха-консервын комбинадай хүнгэн атлет Надежда Савинова удаадахи һууринуудые эзэлһэн байха юм.

1.000 метр. Хүн зоной ажаһуудал хангадаг комбинадай хүдэлмэрилэгшэ Надежда Бабкина эндэ эрхимлээ.

1.000 метрэй урилдаанда эрэшүүл сооһоо Сергей Кузнецов (соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түлөөлэгшэ) зайгаа 2.56 минута соо гаталжа илаба.

3.000 метртэ һонирхолтой шанга тэмсэл болобо. Түрүүшын урилдаанда геологическа управлениин физкультурын инструктор Сергей Ушаков 10 минута 08,2 секунда саг харуулжа, эрхимлээ һэн. Удаадахи бүлэгтэнь 3-дахи АТС-эй монтёр Иван Акинфеев старт абаба. Тиихэдэ бэшэниие холо хойноо орхижо, зайгаа 9 минута 48,2 секунда соо дүүргэбэ. Илалта туйлагдаа. Энэ жэл нэгэдэхи разрядтай И. Акинфеевтэ амжалтатай байгаа. Улаан-Үдын хэлхеэ холбооной электротехникум дүүргэжэ байха үедөө тэрэ хэлхеэ холбооной тусхай дунда һургуулинуудай студентнэр сооһоо Казаньда болоһон РСФСР-эй чемпионадта хабаадахадаа, 800 метртэ 1.57,0 минута саг харуулжа, илаһан байха юм.

Тусхай дунда һургуулинуудай спортсменүүд сооһоо Галина Родионова (тоо бүридхэлые оньһожоруулгын техникум) — 500 метртэ (1,25,6 минута), багшанарай 1-дэхи училищиин түлөөлэгшэ Валентина Филиппова 1.000 метртэ 3 минута 37,8 секунда саг харуулжа, түрүү һуури эзэлһэн байна.

Зарим дүнгүүдынь һулашаг байна. Профсоюзуудай медицинын, соёлой ба гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй обкомуудһаа, геологическа управлениһаа, республиканска типографиһаа тон үсөөн хүн энэ мүрысөөндэ хабаадуулагдаа гээд тэмдэглэлтэй.

«Спартак» бүлгэмэй областной соведэй Хүндэлэлэй грамотанууд, жетонууд, унэтэ бэлэгүүд илагшадта барюулагдаба.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ИЛАЛТА, АМЖАЛТА ҺОРИЛГОҺОО ЭХИТЭЙ

Совет спорт хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ габьяатай байһанайнгаа, мүн Монреальда үнгэргэгдэһэн Олимпиин зунай XXI нааданuудта амжалта туйлаһанайнгаа түлөө СССР-эй спортын габьяата мастер Василий Иванович Алексеев СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнагдаһан байгаа.

АПН-эй корреспондентнүүд Борис Букарев, Игорь Рапопорт гэгшэд мэдээжэ спортсмендэ хандажа, доро дурсагдаһан асуудалнуудта харюу абаба.

— Василий Иванович, хүндэ атлетикэтэй яагаад танилсаа һэмта, танай түрүүшын амжалтанууд ямар байгаа һэм бэ, тэрээн тухайгаа хөөрэжэ үгыт?

— Би түрүүшынхеэ штангатай 12-той ябахадаа танилсаа һэм, сэхынь хэлэхэдэ ёһотой штанга бэшэ, харин түмэр сахаригаар өөрынгөө бүтээһэн снарядтаи бэеэ туршажа эхилһэн байгааб. Минии бэеэ һориһон олон штангануудай мүнөө эхэдэмни хадагалагдажа байдаг. Тиихэ үедэ ямар нэгэ рекорд тогтоохо тухай һанамжалаагүй, юрэл хүсэтэй болохо эрмэлзэлтэй ябагдаа.

Түрүүшынхеэ ёһотой мүрысөөндэ 19-тэй ябахадаа 1961 ондо хабаадалсаа һэм. Тиихэдэ дүн хамта 245 килограммай штанга үргэһэн байгааб. Тэрэ гэхэһээ уламжалан үдэр, һүниие илгадгүй гэхээр штанга үргэжэ, бэеэ һорижо захалаа бэлэйб. Дэлхэйн түрүүшын рекорд 1970 оной январиин 27-ной үдэр Великие Луки хотодо үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ тогтооһон байгааб.

— Хүндэ атлетикэһээ гадна, спортын үшөө ямар зүйлөөр һонирхонобта?

— Үсөөн бэшэ, олон даа. Штанга үргэдэг спортсмендэ бусадтал адли махабадаа һайжаруулха, һайн бэлэдхэлтэй байха гээшэ түрүүшын зорилго болодог. Теннис, волейболоор наададаг хүнгэн атлетикээр һонирходогби. Штангаар бэеэ һорижо эхилхынгээ урда тээ хүнгэн атлетикээр һонирходог байгааб. Илангаяа үндэрые харайха дуратай байгдаа. (Минии өөрымни рекорд — 180 сантиметр байһан Тиихэдэ 100 килограмм шэгнүүртэй болоод ябааб). мүн молот шэдэдэг. ядро түлхидэг байгдаһан. Мүнөөдэр хүрэтэр спортын эдэ зүйлнүүдээр бэеэ һорижо ябагдана.

Та нэгэ үдэрэй, долоон хоногой, һарын туршада хэды удаа һорилгодо ябанабта, нэгэ һорилгодо хэды шэнээн шэгнүүр үргэдэг гээшэбта?

— Нэгэ доро харюусахань бэрхэтэй. Сэхынь хэлэхэдэ, харюусалгатай мүрысөөнүүдэй урда тээ үдэртөө хоёр удаа һорилго хэхэ ушар гарадаг. Жэшээнь, Монреалиин Олимпиин нааданай болохын урда тээ үдэртөө хоёр-гурбан часай туршада бэеэ һорихо ушар болодог һэн. Би һорилго хэхэдээ, хүндэ шэгнүүр үргэхые ехээр оролдодоггүй. Харин һорилгоёо хэдэн удаа дабтажа байгаад бэеынгээ бүхы нерве һудал, мүсын шалаа гаргадаг, һоридог заншалтайб. Маанадай дунда үзэгдэдэг зарим спортсменүүд, үлүү ехэ шэгнүүртэй штанга үргэжэ байгаад, даншье үлүү хүдэлмэри зүрхэндөө, бэедээ даажа абана. Би өөрынгөөл дуратай хүнгэн шэгнүүр гэхэ гү, али 180 килограммай штанга абаад, тэрэнээ хэдэн удаа үргэхэш. Тиин нэгэ һорилго хээд гарахадаа, дүн хамта 30-һаа дээшэ тонно «ашаа» үргэдэг заншалтайб.

—Танай шэгнүүртэ спортсменэй өөрынь шэгнүүр ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тиимэһээ томо бэетэй хүндэ хүндэ юумэ үргэхэдэ амар ха. Та өөрынгөө шэгнүүр доошолуулхагүйн тула һайнаар эдеэлхые оролдодог гүт?

— Хэнэншье мэдэнээр, хоёрдохи хүндэ шэгнүүртэ мүрысэдэг спортсмен хадаа өөрынгөөл шэгнүүрһээ дулдыдаха байна. Жэшээнь, би 1966 ондо 100 килограмм болодог һаа, мүнөө 160 килограмм болонхойб. Тиихэдээ һайнаар эдеэлхые оролдогдоно. Үдэрэймни хоолдо творог, тоһон, мяхан, фруктнууд, овощой эдеэн, кефир ородог. Ехэнхидээ ургамалаар бэлдэгдэһэн эдеэн нэмдэ таарадаг ха.

— Танай бэеын шэгнүүр һорилгоһоо боложо. жэлэй туршада хэр зэргэ хороноб, хубилнаб?

— Нэгэ һорилго хахэдээ. дунда зэргээр 3-һаа 5 килограмм хүрэтэр бэеымни шэгнүүр хубилдаг. Һүүлэй үедэ бэеымни шэгнүүр тиигэжэ хубилхаяа болинхой.

— Ажал хүдэлмэри һорилго хоёрһоо үлэһэн сүлөөтэй сагаа яагаад үнгэргэнэбта?

— Ехэнхидээ гэр бүлэтэйгөө ааб даа. Сүлөөтэй сагай гарахадал агнуурида ябаха, загаһа бариха дуратай байдагби. Бага балшар наһанһаа байгаалида дуратай хүм. Илангаяа ой тайга соо хэды гоё байдаг гээшэб. Тиимэһээ ээлжээтэ амаралтаяа холын Хойто зүгтэ үнгэргэдэг заншалтайб. Эдеэ шанаха, капуста дабһалха дуратайб. Загаһаар шанагдаһан шүлэн хэды амтатай байдаг гээшэб?

— Василий Иванович, өөрынгөө бүлэ тухай хэдэн үгэ хэлэжэ үгыт.

— Минии хани нүхэр экономист-түсэблэгшэ мэргэжэлтэй. Бидэнэр хоёр үхибүүдтэйбди. Мүнөө Сергей хүбүүмнай 13-тай. Дмитрий 11 наһатай. Хоюуландаа спортдо дуратайнууд. Штанга тухай хэлэхэнь эртэшэг, тиибэшье хүнгэн атлетикэ, тамиралгаар, үбэлдөө хоккей наадаха дуратайнууд юм.

— Та хилын саанахи хэды оронуудаар айлшалба гээшэбта. Эдэнэр сооһоо али гүрэн тухай мартагдашагүй уулзалганууд үлөө хаб?

— 1968 ондо СССР-эй национальна командын гэшүүн болоһон сагһаа хойшо хилын саагуурхи олон оронуудаар ябагдаа. Би Франци, Болгари, Англи... оронуудта хүрөөб. Илангаяа Лондон тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Уласхоорондын мүрысөөндэ ябахада, сүлөө саг гэжэ огто байдаггүйнь мэдээжэ. Харин Лондондо хүрэхэдөө. үзэсхэлэн гоё газарнуудтай һайса танилсаһан байхаб

(АПН).

Баруунай хүсэнүүдэй эхилһэн граждан дайн хэдэн һарын туршада Ливанда үргэлжэлһөөр. «Дундада далайн дибаажан» гэжэ һая болотор нэрлэгдэжэ байһан энэ орон мүнөө үедэ эндэ ажаһуугшадта ёһотойл тамын орон болонхой Ниислэл хотонь һандаргагдаа. Дайнай үедэ илангаяа үндэр наһатайшуул, эхэнэрнүүд, үхибүүд ехээр зобоһон байна. Дайнай үедэ мянгаад ливанцууд алуулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бейрут хотодохи һандаргагдаһан гэрнүүд; палестинцуудай шархатаһан үхибүүд.

ТАСС-ай фотохронико.

Телефон телеграф радио ХИЛЫН саанаһаа

БЕЙРУТ

БУУДАЛДААНУУД ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

ТАСС

Зургаан ороной хүтэлбэрилэгшэдэй Ливандахи байдалые гуримшуулха тухай һэдэлгэ гаргажа байһан тушаа мэдээсэлнүүдэй Эр-Риядһаа Бейрудтэ орожо байха үедэ Ливанай ниислэл хотын үйлсэнүүдтэ ехэ буугай һомон болон минэнүүд тэһэрнэ, бүхы фронтнууд дээгүүр шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Хархис христиан хүсэнүүд октябриин 17-ной үдэһөө хойшо Бейрудэй баруун захын кварталнуудые ехэ буугаар, миномёдоор буудаһан байгаа.

Бейрудэй газетэнүүдэй бэшэһэнэй ёһоор, ехэ буугаар буудаһанайнгаа һүүлээр октябриин 17-до Израилиин оньһожоруулагдамал частьнууд, хархис христиан сэрэгэй бүлэглэлнүүд Израилиин хилэһээ 6 километртэ байдаг Урда Ливанай Хенин гэжэ тосхондо добтолоод, булимтаран эзэмдэбэ. Тиигээд хархис этэгээдүүд Хенин тосхоной хүн зониие алаһан, байшан гэрнүүдые галдаһан байна.

ПЕКИН

ХИТАДТА ЯДЕРНА ТЭҺЭЛЭЛГЭ ХЭГДЭБЭ

ТАСС

Октябриин 17-до Хитадта ядерна тэһэлэлгэ газар доро хэгдээ. Тэһэлэлгын хаана хэгдэһэн тухай, энээнэй ямар хүсэтэй байһан тухай мэдээсэгдэнэгүй.

ЛУАНДА

А. НЕТО: ҮНЭН ЗҮРХЭНҺӨӨ, ХАЛУУНААР УГТАБА

ТАСС

Анголые сүлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөнэй түрүүлэгшэ, НРА-гай президент Агостиньо Нето хани ёһоной албанай хэрэгээр Советскэ Союзда, Болгарида ошожо, уулзалгануудые, хөөрэлдөөнүүдые хэһэнэйнгээ һүүлээр нютагаа бусажа ерэбэ.

Аха дүү социалис хоер орондо хүрэхэдэмнай, бидэниие үнэн зүрхэнһөө, хүндэмүүшэ халуунаар уттаа гэжэ тэрэ ниислэл хотын ажалшадай митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Мүнөө үедэ бидэнэртэ тохёолдожо байһан бэрхэшээл түбэгүүдые усадхан зайсуулха талаар һанаагаа зобожо байһанаа совет ханинарнай мэдүүлээ. СССР-эй ба НРА-гай хоорондо гар табигдаһан документнүүд манай арадай, манай ороной ерээдүйдэ шухала удха шанартай байна.

Сүлөөрэлгын хоёр дайнай үедэ Анголын арад Советскэ Союзай зүгһөө аха дүүгэй туһаламжа, дэмжэлгэ абаһан байна гээд А. Нето тэмдэглээ. Тэрэ мүнөөшье бидэнэртэ горитой ехэ туһа хүргэнэ. Мүн Куба. социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронууд бидэнэртэ туһална.

Хани ёһоной албанай хэрэгээр СССР-тэ, Болгарида ошоод байха үедөө манай делегациин гэшүүд һонирхолтой, ашатай туһатай ехэ юумэ хараһан байна.

БЕРЛИН

ГДР-эй ҺУНГУУЛИИН КОМИССИИН МЭДЭЭСЭЛ

ТАСС

Арадай палатын, округуудай депутадуудай суглаанай, мүн Ехэ Берлинэй депутадуудай городской суглаанай октябриин 17-до үнгэргэгдэһэн һунгалтын дүнгүүд тухай ГДР-эй һунгуулиин комиссиин мэдээсэл эндэ толилогдобо. Мэдээсэлэй ёһоор, 11.263.431 хүн гэхэ гү, али һунгаха эрхэтэй бүхы хүнэй 98,58 процентнь дуугаа үгэһэн байна.

ГДР-эй Национальна фронтын кандидадуудай списогэй түлөө 11.245.243 хүн гэхэ гү, али һунгалтада хабаадагшадай 99,86 процентнь дуугаа үгөө.

СЕПГ-гэй IX съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалта ба социализмын политикые ГДР-эй арад зоной саашадаашье шууд сэхээр бэелүүлхэ хүсэлэнгэй байһыень һунгалтын дүнгүүд элирхэйлэн харуулба гээд комиссиин мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

ХЕЛЬСИНКИ

К. СОРСЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев октябриин 5-да Франциин телевидениидэ интервью үгэхэдөө, мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудаар Советскэ Союзай һанал бодолые элирхэйлэн харуулаа гээд Финляндиин социал-демократическа партиин түрүүлэгшэ К. Сорса ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ.

Шахардуу байдал һуларуулгые саашадань хүгжөөхэ, тиихэдээ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, буу зэбсэгүүдые хуряаха шухала гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин уряалһаниинь тон шухала байна. Эдэ асуудалнуудаар тодорхой алхам хэхэ хэрэгтэй. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха талаар ёһотой һайн үрэ дүнгүүдые саашадаа туйлаха байһыемнай үе саг харуулна бэзэ.

Ниитэ Европын зүблөөн шухала удха шанартай хэрэг болоо һэн. Хельсинкидэ туйлагдаһан үгэеэ оплголсолгын дүнгүүдые бодотоор бэелүүлхэ гээшэ гол шухала зорилго болоно. Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ энээниие элирхэйлэн гаршална.

Эб найрамдал бэхижүүлхэ, буу зэбсэг бүтээн гаргалгые болюулха, тэрэниие хорооходо талаар Советскэ Союзай ООН-до оруулһан дурадхалнуудые, гаргаһан шэнэ үүсхэлнүүдые Финлянди дэмжэнэ гэжэ К. Сорса саашадаа хэлэбэ.

БОНН

ГКП-гэй ПРАВЛЕНИИН ПЛЕНУМ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ДҮҮРГЭБЭ

ТАСС

Германиин Коммунис партиин правлениин октябриин 16—17-до Дюссельдорфдо болоһон пленум хүдэлмэреэ дүүргэбэ. ГКП-гэй түрүүлэгшэ Г. Мис бундестагай һунгалтын дүнгүүд ба партиин саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэл пленум дээрэ хээ.

Бундестагай һунгалтын һүүлээр орон доторхи политическэ байдалые ГКП-гэй правлени сэгнээд, октябриин 3-да болоһон парламентын ба коммунальна һунгалтын дүнгүүдһээ үндэһэлэн гараһан партиин зорилгонуудые тодорхойлоо гээд мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай аша туһын, социальна ба демократическа эрхэнүүдые хамгаалхын түлөө ГКП-эй саашанхи тэмсэлэй, эб найрамдал бэхижүүлхын, шахардуу байдал һуларуулхын болон зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряахын түлөө тэмсэлэй асуудалнууд пленумдэ хабаадагшадай анхаралда табигдаһан байгаа. 1977 оной январиин 1-һээ декабриин 31 болотороо үе соо Германиин Коммунис партиие бэхижүүлхэ тэрэнэй зэргэдэ шэнэ гэшүүдые абаха талаар эдэбхитэй ажал ябуулха уряатайгаар ГКП-гэн правлени хандаа гээд саашадаа коммюнике соо тэмдэглэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй ЦК-да. «Агуу Октябриин хүндэлэлдэ» — суглуулбари. «Жэлэй түсэб — декабриин 10-да» — Б. Шатуевагай статья. Совет-монгол хөөрэлдөөнүүд. Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Ритм» — М. Беспаловай статья. Барилгын шэнжэлэл. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. Совет-монгол хөөрэлдөөнүүд Нүхэр Ю. Цеденбалай хэлэһэн үгэ. «Түбин дэлхэйн һонин» — суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Спортын шэнэ һонин.

СЭЭХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.25 — «Социалис оронуудай хани харилсаан». Польшын Арадай Республика. 10.55 — Р. Шуман. Оркестртэй наадаха фортепьяныи концерт. 11.55 — «Горнистнар, дохёогоо үгыт!» 12.40 — Үхибүүдтэ — фильм. «Включите Северное сияние!». 14.00 — Шэнэ һонин 14.10 — Забһарлалга. 14.20 — «Москва — Владивосток». 5-дахи сери — Мэндэ, амар Баруун Сибирь! 6-дахи сери — Новосибирскдэхи уулзалганууд». 15.20 «Как велит сердце» — уран һайханай фильм. 16.55 — «Хүн ба хуули». 17.25 — «Танай гэртэ» — хүгжэмтэ дамжуулга. 18.00 — «Время». 18.30 — «Бүгэдэнэй спринт». Залуушуулай дамжуулга. Түгэсхэл. 20.05 — Хүгжэмтэ абонемент». 20.40 — Баримтата фильмүүд харуулагдаха. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 21.25 — «Пропагандистнарта ба һуралсагшадта туһаламжа» — хөөрэлдөөн. 21.45 — Телевизионно һонин.

«Орбита» 22.05 — «Хүн ба хуули». 22.35 — Р. Шуман. Оркестртэй наадаха фортепьяныи концерт. 23.30 — «Время». 24.00 — Футболоор Европын чемпионуудай кубок «Динамо» (К) — «Паок» (Салоники, Греци). Забһарлалгын үедэ «Спортлото» наадалга».